

ŠOLA ZA ČASTNIKE
22. GENERACIJA
SPECIALIZACIJA PEHOTA

ZAKLJUČNA NALOGA

OPERACIJE MALIH ENOT V NASELJU:
NAPAD NA UTRJENA OBMOČJA

Slušatelj:

des. Aljaž Dušak

Mentor:

maj. Andrej Preložnik

Maribor, november 2011

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
Slovenska vojska
Poveljstvo za doktrino, razvoj,
izobraževanje in usposabljanje
Šola za častnike

Številka:

Datum:

ZAKLJUČNA NALOGA

OPERACIJE MALIH ENOT V NASELJU: NAPAD NA UTRJENA OBMOČJA

Slušatelj:

des. Aljaž Dušak

Mentor:

maj. Andrej Preložnik

Maribor, november 2011

Engelsova ulica 15, 2111 Maribor
Telefon: 02 332 2227, fax: 02 332 1035, e-pošta: pdriu.sc@mors.si
Identifikacijska št. za DDV: (SI) 47978457, MŠ 5268923, TRR 01100-6370191114

POVZETEK

Bojevanje v naselju je ena najzahtevnejših oblik delovanja. Omejitve pri manevru, omejene cone delovanja in opazovanja, zakloni pred opazovanjem in ognjem, težko lociranje sovražnikovega ognja, bližinski boj, ostrostrelci, premikanje – kanaliziranje vozil, žrtve, podpora orožja, zveze, civilisti, razdejanje – ruševine, RKB (radiološka, kemična, biološka) nevarnost in bojna oskrba, vse to so vse elementi, ki narekujejo težavnost. Koalicijske sile se z bojem v naselju srečujejo na vsakem koraku. S klasičnim, simetričnim bojevanjem se skoraj ne srečamo več, uporniki se skrivajo po naseljih, kjer je v primeru spopada visoke intenzivnosti postranska škoda lahko hitro prevelika in nesprejemljiva.

Zato je bojevanju v naselju potrebno nameniti posebno pozornost. Enote je potrebno izuriti, da bodo v takšnem okolju lahko ne samo opravile svojo nalogo, ampak iz boja prišle žive. Razpršenost poveljevanja zahteva izurjenost poveljnikov in sposobnost sprejemanja kritičnih odločitev na najnižjih taktičnih ravneh. Pri urjenju in usposabljanju poveljnikov in enote pa se je dobro opirati na izkušnje drugih držav, ki so se s takšno obliko bojevanja v preteklosti že srečevale.

KLJUČNE BESEDE

Bojevanje v naselju, asimetrično bojevanje, izurjenost, izkušnje, uporniki, težavnost.

SUMMARY

Operations in urban areas are the most demanding operations. Restraints at maneuver, limited zones of activity and observation, shelters before observation and fire, difficulties at locating enemy's fire, close combat, sharpshooters, canalized vehicles, number of victims, support weapons, difficulties at command and control, civilians, devastation – rubble, RCB (radiological, chemical, biological) danger and combat supply, all this are elements that dictate difficulty. Coalition forces are dealing with combat in urban areas every day. We almost don't come across classic combat any more, rebels are hiding in settlements, where collateral damage can be quickly too large and unacceptable in case of a engagement of high intensity.

Therefore special attention must be devoted to operations in urban areas. We must train units, not only that they can finish their task routinely in such environment, but also to come alive from combat. Dispersion of command demands proficiency of commanders and ability to accept critical decisions on lowest tactical levels. When training commanders and units it's good to take advantage of experience of other states, which have already met with such kind of combat in the past.

KEY WORDS

Urban combat, asymmetric warfare, skills, experience, rebels, difficulties.

KAZALO

1. UVOD	1
1.1 Izhodišče zaključne naloge	1
1.2 Namen in cilj raziskave	1
1.3 Metode dela	1
1.4 Struktura zaključne naloge	1
2. OPERACIJE MALIH ENOT V NASELJENIH OBMOČJIH	2
2.1 Splošno	2
2.1.1 Ofenzivne operacije	2
2.1.1.1 Razlogi za napad na naseljeno območje	2
2.1.1.2 Razlogi, zakaj ne napasti naseljenega območja	2
2.1.2 Značilnosti ofenzivnih operacij v naselju	3
2.1.2.1 Potrebe po moštvu	3
2.1.2.2 Manever	3
2.1.2.3 Uporaba opreme	3
2.1.2.4 Poveljevanje in kontrola	4
2.1.3 Napad voda v naseljenem območju	4
2.2 Iskanje - lociranje nasprotnika	4
2.2.1 Gibanje izven stavb	5
2.2.1.1 Splošno	5
2.2.1.2 Tehnike premikanja	5
2.2.1.2.1 Prečkanje odprtih območji	5
2.2.1.2.2 Gibanje vzporedno s stavbami	5
2.2.1.2.3 Gibanje mimo oken	6
2.2.1.2.4 Gibanje okoli vogalov	6
2.2.1.2.5 Prečkanje zidu	6
2.2.1.2.6 Uporaba vrat	6
2.2.1.2.7 Gibanje med položaji	6
2.2.1.2.8 Premiki ognjenih skupin	7
2.2.1.3 Primer premika	7
2.2.2 Refleksno streljanje	7
2.2.2.1 Položaj z pripravljenim orožjem	7

2.2.2.2	Stav - drža	8
2.2.2.3	Merjenje z mehanskimi merki	8
2.2.2.4	Aimpoint	8
2.2.2.5	Manipulacija sprožilca (režim ognja).....	8
2.2.2.6	Strel.....	8
2.2.2.7	Ločevanje ciljev	9
2.3	Izolacija stavbe.....	9
2.3.1	Kordon – blokada.....	9
2.4	Napad na stavbo	10
2.4.1	Splošno	10
2.4.1.1	Visoko intenzivno in precizno čiščenje.....	10
2.4.1.2	Načela preciznega čiščenja	11
2.4.1.3	Osnove preciznega čiščenja.....	11
2.4.2	Ključne naloge	12
2.4.3	Vstop v stavbo	12
2.4.3.1	Zgornji vhod / vhod s strehe	12
2.4.3.1.1	Tehnike vstopanja v zgornja nadstropja stavbe	12
2.4.3.2	Spodnji vhod / vhod s pritličja	13
2.4.3.2.1	Tehnike dvigovanja vojakov v pritličje	13
2.4.3.3	Zavarovanje bližnje in daljne strani točke preboja – vhoda	13
2.4.4	Čiščenje sob	14
2.4.5	Gibanje po stavbi.....	15
2.4.5.1	Formacija diamanta (tehnika »SERPENTINE«).....	15
2.4.5.2	V formacija (tehnika »rolling – T«)	15
2.4.5.2.1	Čiščenje križišč na hodniku.....	15
2.4.5.2.2	Čiščenje T križišča.....	16
2.4.5.2.3	Čiščenje stopnišč.....	16
2.5	Protinapad.....	16
2.6	Nadaljevalni postopki – reorganizacija & konsolidacija	17
3.	NAPAD NA UTRJENA OBMOČJA.....	18
3.1	Značilnosti.....	18
3.2	Iskanje – lociranje	19

3.3	Fiksiranje.....	19
3.4	Dokončanje (boja s sovražnikom na utrjenih položajih)	19
3.4.1	Zavarovanje in bližnje in daljne strani – prehod čez zaščitne ovire	20
3.4.2	Napad na bunker	20
3.4.3	Vpad v rove	21
3.4.3.1	Vstop v rove	21
3.4.3.2	Čiščenje po rovu.....	23
3.4.3.3	Premikanje po rovu.....	23
3.5	Nadaljevalni postopki – reorganizacija in konsolidacija.....	23
4.	ZAKLJUČEK	24
5.	VIRI	25
6.	PRILOGA SLIK	26
7.	IZJAVA O AVTORSTVU	38

1. UVOD

1.1 IZHODIŠČE ZAKLJUČNE NALOGE

Pomanjkanje literature v slovenskem jeziku slovenskega vojaka ali častnika vedno pripelje k iskanju teoretičnega znanja v literaturi v tujih jezikih, pri enotah z več izkušnjami. Čeprav je v današnjem času znanje angleščine skoraj nekaj samoumevnega, temu vedno ni tako. Pojavljajo se potrebe po prevajanju različnih tujih literatur v dela v slovenskem jeziku, da so lahko razumljive vsem pripadnikom slovenske vojske.

1.2 NAMEN IN CILJ RAZISKAVE

Namen naloge je vzeti teorijo ameriških enot, ki jo v veliki meri pogojuje praksa in s tem poskušati pridobiti uporabno vrednost za naše enote, ki se bodo s tem zagotovo kmalu srečale v praksi. Ameriška praksa iz boja v naselju je lahko podlaga za urjenje naših enot, dokler se ne začnemo učiti iz lastnih izkušenj. Pričujoče delo je bolj priporočilo in vodilo, kot zakonitost, saj je pokazatelj pravih odločitev v boju le uspeh ali neuspeh. Cilj je skupaj z ostalimi slušatelji šole za častnike sestaviti priročnik, ki bo lahko v pomoč prihodnjim generacijam šole za častnike pri spoznavanju taktike. Zaradi praktičnosti se v nalogi spuščam tudi na raven individualnih veščin, ki pa jih mora obvladati vsak, tudi višji častniki, če hočejo preživeti v tem spremenljivem okolju.

1.3 METODE DELA

Pri izdelavi zaključne naloge so uporabljene različne raziskovalne metode. V začetku sem zbral vire, ki sta jim sledili analiza in interpretacija. Uporabljena je tudi deskriptivna metoda.

- Z analizo pisnih virov so analizirani in prevedeni različni FM-i (Field Manual) ameriške vojske.
- Deskriptivna metoda je uporabljena predvsem pri opisu taktik in postopkov boja v naselju, prav tako pa opredeljuje in opisuje osnovne značilnosti različnih taktik, ki se navezujejo na boj v naselju.

1.4 STRUKTURA ZAKLJUČNE NALOGE

Naloga je pisana od splošnega h konkretnemu, v skladu s ciljem same naloge. Opredeljuje določene značilnosti, ki se navezujejo na boj v naselju širše, kot tudi specifične naloge. Želena uporabna vrednost narekuje spuščanje na nivo individualnih veščin, ki jih vsak vojak in tudi poveljnik potrebuje za preživetje v tem zahtevnem okolju. Najprej je na splošno opisana težavnost boja v naselju, njegove značilnosti, potem se pa vse bolj konkretno spušča na izvajanje samih nalog skupine, oddelka in voda. Naloga je podkrepljena s slikovnim materialom v prilogi za lažjo vizualizacijo določenih postopkov. Seveda pa vse to niti malo ne nadomesti praktičnega urjenja postopkov, ki edino lahko prihrani nepotrebne žrtve.

2. OPERACIJE MALIH ENOT V NASELJENIH OBMOČJIH

2.1 SPLOŠNO

Pri operacijah malih ali velikih enot v naseljenih območjih se mora poveljnik na katerikoli ravni prvo osredotočiti in razmisliti o naslednjih značilnostih boja v naselju (ki bodo v nadaljevanju še večkrat omenjene): omejitve pri manevru, omejene cone delovanja in opazovanja, zakloni pred opazovanjem in ognjem, težko lociranje sovražnikovega ognja, bližinski boj, ostrostrelci, premikanje vozil, žrtve, podporna orožja, zveze, civilisti, razdejanje – ruševine, RKB in bojna oskrba.

2.1.1 Ofenzivne operacije

Dobro kritje in maska v naselju da prednost branilcu. Napadalec se mora bojevati na odprtem proti dobro branjenim položajem. Medtem ko se odločitev o napadu na naseljena območja sprejema na ravni, večji od bataljona, morajo biti poveljniki na vseh ravneh pripravljeni za tak spopad. V nadaljevanju se bom osredotočil na majhne enote, kot so skupine, oddelki in vodi.

2.1.1.1 Razlogi za napad na naseljeno območje

- Mesta nadzorujejo ključne trgovske poti in nudijo taktično prednost tistemu, ki jih kontrolira. Nadzor nad mostovi, železnico in cestnimi omrežji ima lahko velik vpliv na izide prihodnjih bitk. Potrebe po logistični bazi, predvsem za pristanišče ali letališče imajo lahko ključno vlogo pri operaciji.
- Politična pomembnost nekaterih naselji opravičuje čas in sredstva, potrebna za osvoboditev. Zavzetje mesta lahko pomeni odločilen psihološki udarec in/ali dvig morale ljudi v mestu.
- Čeprav lahko teren okoli mesta olajša obvoz mesta, ima sovražnik potem možnost prekinitev naših povezav. Zato je potrebno sovražnika omejiti. Prav tako lahko naselje leži na dominantnem terenu, ki bi lahko pomenil nevarnost pri obvozu za podporne elemente.
- Poveljniška ocena (ocena štaba) lahko izključuje možnost obvoza. Naloga sama lahko narekuje napad na naselje.

2.1.1.2 Razlogi, zakaj ne napasti naseljenega območja

- Poveljnik se lahko odloči za obvoz, če ugotovi, da v naselju ne obstaja nobena resna grožnja, ki bi lahko vplivala na zmožnost njegove enote za dokončanje naloge. Prav tako lahko poveljnikova namera narekuje, da je hitrost ključnega pomena za končanje naloge. Ker je bojevanje v naselju zamudno, se lahko poveljnik odloči za obvoz mesta, da prihrani na času.
- V procesu ocenjevanja situacije lahko poveljnik in štab ugotovita, da ni na voljo dovolj sil za zavzetje in očiščenje naselja. Lahko se zgodi tudi, da imamo na voljo dovolj sil, nimamo pa zadosti logistične podpore. Če taktična in politična situacija to dopušča, bi se moral poveljnik izogniti napadu na naseljeno območje.
- Naselje je lahko razglašeno za »odprto mesto«, zaradi zgodovinskih in kulturnih spomenikov, ali pa da se preprečijo civilne žrtve. Po zakonu je odprto mesto takšno mesto, ki ga ne smemo ne napasti in ne braniti. Branilec mora takoj zapustiti to mesto in ne sme deliti orožja prebivalcem. Napadalec prevzame administrativni nadzor nad mestom, prebivalce pa obravnavati kot nebojevnike v okupiranem območju.

2.1.2 Značilnosti ofenzivnih operacij v naselju

Boj v naselju postavlja nekatere zahteve, ki se razlikujejo od klasičnih zahtev na običajnem terenu: potrebe po moštvu, manevriranje in uporaba opreme. Kot pri vseh drugih ofenzivnih operacijah mora poveljnik ohraniti zmožnost fiksiranja sovražnika in manevra proti njegovim položajem.

2.1.2.1 Potrebe po moštvu

Glede na značilnosti boja v naselju, je potrebno večje število enot, kot v drugih bojnih situacijah. To je predvsem zaradi zahtev pri čiščenju stavb v skladu z danim ciljem, nadzora beguncev in morebitno visoko število žrtev prijateljskih enot.

- Zaradi potreb po čiščenju stavb in nudenja zavarovanja napadnim enotam, bo število vojakov, potrebnih za uspešno izvršitev naloge precej večje. Nekaj sil moramo pustiti zadaj za zavarovanje očiščenih stavb, da jih sovražnik ne bi ponovno zasedel in nas napadel s hrbta.
- Poveljniki morajo upoštevati utrujenost vojakov. Tehnike za čiščenje sob in stavb so fizično zelo zahtevne in hitro utrudijo enote. Poveljniki morajo načrtovati zamenjavo (počitek) svojih sil preden pride do točke izčrpanja.
- Dodatne enote so lahko potrebne za nadzor nad civilisti v naseljenem območju. Te enote morajo civilistom nuditi zaščito, prvo pomoč in jim preprečiti da bi ovirali taktični načrt.
- Za bojevanje v naselju je značilno, da imamo večje število prijateljskih žrtev, kot pri klasičnih oblikah bojevanja. Zmožnost opazovanja sovražnika je bežna in omejena na zelo kratke razdalje v primerjavi z bojem na terenu. Prijateljski ogenj je velik problem, na katerega mora poveljnik resno računati. Prav tako težave predstavlja evakuacija žrtev in ranjencev iz poseljenega okolja.

2.1.2.2 Manever

Bojne operacije v naselju imajo počasnejši tempo, hkrati pa je potrebna večja metodičnost in usklajenost operacij. V nasprotju z odprtim terenom, poveljniki ne morejo izvajati hitrih manevrov zaradi strnjenega okolja. Čiščenje stavb in opazovanje za protiklepnimi orožji zmanjšujejo hitrost in s tem podaljšujejo stik z nasprotnikom. Zaradi strnjenega okolja in omejenih možnosti uporabe vseh razpoložljivih orožij, bo uskladitev bojne moči enot eden od glavnih poveljniških izzivov.

2.1.2.3 Uporaba opreme

Poveljniki, ki napadajo v naselju, se morajo zavedati nekaterih pomembnih omejitev pri uporabi sredstev.

- Navadno je v naselju uporaba indirektnega ognja veliko bolj omejena, kot na odprtem območju. Upoštevati je potrebno učinek indirektnega ognja na naselje in na civilno prebivalstvo, saj ko je takšen ogenj odobren, mora biti izstreljeno veliko projektilov, da dosežemo zelen učinek. Nenazadnje, ruševine, ki ostanejo po indirektnem ognju, kasneje ovirajo manevre prijateljskih enot v napadu (lahko pa tudi nudijo kritje branilcem).
- Komunikacijska oprema lahko zaradi masivnih konstrukcij in okolja slabše deluje. Potrebno je zelo dobro poznavanje poveljnikove namere na vseh ravneh, kot tudi grafičnih pripomočkov za lažjo orientacijo in zavedanja situacije, da je lahko operacija uspešno izvedena.

- Poveljnik mora upoštevati učinek mestnih luči, ognja in osvetljave iz ozadja na naprave za nočno opazovanje. Ti elementi zmanjšujejo prednost zaradi uporabe NON (nočnih opazovalnih naprav) in otežujejo prepoznavanje in opazovanje z termo kamerami.

2.1.2.4 Poveljevanje in kontrola

Poveljevanje in kontrola sta pri bojih v naselju zelo oteženi. V naselju so brezžične komunikacije manj učinkovite, pirotehnični signali so zaradi stavb in dima slabše vidni, glasovna povelja so popačena zaradi hrupa spopadov, vojaki pa se pogosto dalj časa bojujejo brez zveze z višjim poveljstvom. Tako je večina odločitev sprejeta na nižjih ravneh, pade na ramena poveljnikov oddelkov, skupin in vodov. Zato vojaki v naselju potrebujejo jasna in zelo natančna navodila, kako ravnati v različnih primerih, da se lahko samostojno odločajo, če je potrebno. Na ta način se olajšajo težave pri odločanju, potrebna pa je velika stopnja discipline in priprav.

2.1.3 Napad voda v naseljenem območju

Vod redko izvaja samostojne bojne operacije v naseljenih območjih, ampak se zaradi načina bojevanja lahko pričakuje, da postane izoliran od ostalih enot, na videz sam. V nadaljevanju so naveden tehnike, ki jih vod lahko uporabi v takšnih razmerah. Navadno se te operacije se izvajajo kot del delovanja čete.

Za pehotne vode, ki izvajajo operacije v naseljenih območjih, veljajo zelo podobna načela, kot za ostale ofenzivne operacije. V tem delu so opisane splošne taktike, tehnike in postopki, ki se uporabljajo za omejen napad v naselju.

Glede na velikost operacije, je potrebno pehotnim vodom ali oddelkom izvesti eno ali vse od funkcij iskanja in fiksiranja sovražnika, boja z njim, ter reorganizacije in konsolidacije. Poveljniki naj pričakujejo težave pri procesu določanja natančne lokacije sovražnika in se zavedajo, da je sovražnik zelo verjetno že opazil njihove premike še preden so prišli do ciljnega območja.

2.2 ISKANJE - LOCIRANJE NASPROTNIKA

Strukturiranost naseljenega območja, omejeno opazovanje in omejeni sektorji ognja, ogromna količina potencialnih skrivališč in zaklonov, pomenijo, da se lahko branilci razpršijo in ostanejo neopaženi. Prav tako je težko določiti izvor sovražnikovega ognja, ker smer ognja in razdaljo sovražnika prikrivajo in popačijo stavbe. Narava bojevanja v naselju predstavlja za poveljnike težave pri izvajanju direktnega poveljevanja in kontrole nad lastnimi enotami, kot tudi težave pri poveljevanju preko svojih podrejenih, za vojake pa težave pri sprejemanju in prenašanju informacij. Situacijsko zavedanje je ponavadi omejeno na vodno območje delovanja voda.

2.2.1 Gibanje izven stavb

2.2.1.1 Splošno

Pri premikanju v naseljenih območjih, vod sledi enakim načelom, kot pri premikanju na ostalih območjih, ampak tehnike premikanja morajo biti prilagojene gibanju v naselju.

Napadna enota (oddelek, vod ali četa) med premikom zmanjša sovražnikov obrambni ogenj z:

- uporabo prikritih poti,
- z premiki začeti le potem, ko je sovražnikov ogenj nevtraliziran,
- premikati se ponoči oziroma v trenutkih slabše vidljivosti,
- izbirati poti, ki ne bodo navzkriž z prijateljskim nevtralizacijskim ognjem,
- prečkati odprta območja (ceste, prostor med stavbami) hitro z uporabo dima in nevtralizacijskega ognja prijateljskih sil,
- premikanje po strehah, ki niso pokrite s sovražnikovim direktnim ognjem.

V manj branjenih območjih lahko potreba po hitrosti diktira gibanje po cestah in ulicah brez predhodnega očiščenja vseh stavb. Zato bi moral manevrski element v ospredje postaviti pehoto, ki jo podpirajo in ji sledijo tanki in BVP-ji.

2.2.1.2 Tehnike premikanja

Uspešne bojne operacije v naseljenih območjih so odvisne od pravilnega delovanja oddelka. Vsak pripadnik mora biti izurjen v premikanju, vstopanju v stavbe, čiščenju prostorov, uporabi ročnih bomb, izbiranju in uporabi ognjenih položajev, orientaciji v naseljenih območjih in maskiranju.

Premikanje v naseljenem območju je prva temeljna veščina, ki jo mora vojak obvladati. Tehnike premikanja se morajo uriti, dokler ne pridejo v rutino. Da bi se izognili izpostavljenosti sovražnikovemu ognju, se morajo vojaki izogibati odprtim območjem, izpostavljati silhueto in izbirati svoje naslednje kritje pred premikom.

2.2.1.2.1 Prečkanje odprtih območji

Prečkanju odprtih območij kot so ceste, ulice in parki se je potrebno izogibati, saj so vojaki ob tem lahka tarča sovražnikovih skupinskih orožij in ostrostrelcev. Varno jih je mogoče prečkati če posameznik ali v majhna skupina uporabi dim (dimne bombe), ki zakrijejo premik, če sovražnik nima optičnih naprav, ki mu omogočajo videti skozi. Prav tako je potrebno upoštevati, da lahko sovražnik odpre ogenj iz skupinskih orožij v oblak dima.

- Pred premikom na naslednji položaj mora vojak izbrati mesto, ki mu bo nudilo najboljše kritje in masko in najkrajšo pot do tam.
- Vojak mora izdelati načrt svojega premika. Teči mora po najkrajši poti med stavbami in kar se da omejiti čas izpostavljenosti sovražnikovemu ognju.

2.2.1.2.2 Gibanje vzporedno s stavbami

Vojaki in majhne enote v naseljenem območju nimajo vedno možnosti napredovati po notranjosti stavb, morajo se izpostaviti. V takšnih primerih se morajo posluževati različnih tehnik kritja, dima, nevtralizacijskega ognja. Gibati se morajo vzporedno s stavbo (ampak vsaj 30 centimetrov stran od stene zaradi rikošejev in zadevanja ali drgnjenja ob steno), ostajati v senci, zmanjšati silhueto kolikor je mogoče in se premikati hitro na naslednji položaj. Če sovražnik v stavbi strelja na nas, s tem izpostavi sebe ognju preostalega

oddelka, ki krije na premik. Sovražnik, ki se nahaja v stavbah navzdol po ulici nas bo ob pravilnem premiku le s težavo odkril.

2.2.1.2.3 Gibanje mimo oken

Naslednja velika nevarnost so okna. Ena najpogostejših napak je odkrivanje (nastavljanje) glave pred okni v prvem nadstropju in spregledovanje kletnih oken.

- Pri pravilnem premiku se vojak skloni pod okno (pritlično) in pazi, da se v njem ne opazi njegova silhueta. Če bi ga nasprotnik želel odkriti bi s tem izpostavil sebe, saj je vojak pod oknom krit s strani svojih soborcev (slika št.1).
- Podobne tehnike se uporablja pri premiku mimo kletnih oken. Vojak ne sme hoditi ali teči mimo, saj se s tem odkrije sovražniku, temveč skočiti ali stopiti nad oknom/ čez okno, brez da bi izpostavljaj svoje noge (slika št. 2).

2.2.1.2.4 Gibanje okoli vogalov

Območje za vogalom je treba pred premikom najprej opazovati. Najpogostejša napaka je, da vojaki nehoti iztegnejo svoje orožje čez vogal in s tem odkrijejo svoj položaj. Vojak morajo opazovati pod višino na kateri sovražnik ponavadi pričakuje, da bo videl glavo. Vojak se uleže na tla in ne steguje orožja čez vogal. Glavo (z čelado na njej) da čez le toliko, da lahko opazuje (slika št. 3). Če je potrebna hitrost za premikanje okoli vogala, se vojaki poslužujejo drugih tehnik. Tehnika „rezanja pite“, pri katerih namerijo orožje v smeri premika in potem v polkrogu stopajo izza vogala, tako da vsakič odkrijejo en delček območja za vogalom več (slika št.4).

2.2.1.2.5 Prečkanje zidu

Pravilna tehnika za prečkanje zidu je, da se najprej prepričamo kaj je na drugi strani. Ko to ugotovimo, se hitro prevalimo čez zid, pri čemer moramo ohraniti čim nižjo silhueto (slika št.5). Hitrost in nizka silhueta sta tukaj ključnega pomena, da sovražniku ne ponudimo dobrega cilja.

2.2.1.2.6 Uporaba vrat

Za vstopanje ali izstopanje naj ne bi uporabljali vrat, saj jih ponavadi z ognjem pokriva sovražnik. Če je uporaba nujna, se mora vojak premikati hitro in ostati kar se da pri tleh, da ohrani čim nižjo silhueto. Premik mora biti krit z ognjem, naslednji zaklon ali prikrit položaj pa vnaprej določen (slika št. 6).

2.2.1.2.7 Gibanje med položaji

Pri premikanju med položaji, mora vsak vojak paziti, da se ne premika pred podpornim ognjem. Ko pride na naslednji položaj, mora biti pripravljen pokrivati premike ostalih članov skupine oziroma oddelka.

- Najpogostejša napaka je, da se vojaki ob tem preveč razkrijejo, saj streljajo z vrha svojega zaklona in izpostavljajo svojo silhueto. Pravilna tehnika je, da vojak strelja s strani iz svojega kritja, ker mu omogoča, da se minimalno odkrije (slika št.7.).
- Naslednja napaka je, da desničarji streljajo z desne rame izza levega vogala stavbe. Potrebno se je uriti v streljanju z obeh ram, da lahko izkoristimo kritje, ki ga nudi stavba (slika št. 8).

2.2.1.2.8 Premiki ognjenih skupin

Premikanje ognjene skupine med stavbami predstavlja veliko tarčo. Premiki se izvajajo podobno kot premiki posameznih vojakov, vendar ostanejo skupaj kot skupina. Stavbo je potrebno izkoristiti za kritje. Pri premiku do bolj oddaljene stavbe naj bo razdalja med vojniki 3-5 m.

2.2.1.3 Primer premika

V nadaljevanju je opisan premik vodilnega voda v sestavi čete po cesti:

- Člani voda morajo biti pripravljeni takoj odgovoriti z ognjem. Zelo pozorni morajo biti na kakršenkoli znak, ki pomeni prisotnost nasprotnika, in o tem poročati naprej.
- Hitrost premika je odvisna od tipa operacije, terena in stopnje sovražnikovega odpora. V obrobnih ali slabo branjenih območjih se lahko mehanizirana pehota premika v vozilih, vendar pa mora nekaj izkranega dela poslati naprej na ključne točke (križišča in mostove). V središču naselja ali situacijah, kjer potekajo težki spopadi, se vod premika izkran z dvema oddelkoma spredaj – eden na vsaki strani ceste, z uporabo vsega mogočega kritja in zaklonov. Če je mogoče se premikajo skozi stavbe, da se izognejo izpostavljenosti na cesti. Oddelki si med seboj nudijo podporo.
- Vod lahko naleti na sovražnikovo zasedo, bočni ogenj na cesto, ogenj po globini, ogenj ostrostrelcev iz streh stavb, artilerijski in minometni ogenj.
- Da se zaščiti pred temi nevarnostmi, bi se moral vod premikati skozi stavbe ali ob zidovih, uporabljati tanke za ognjeno podporo, postavljati vojake na strehe in zgornje stopnice za varovanje in lociranje branilcev v vseh treh dimenzijah.

Vod bi se moral razdeliti na dva elementa: Manevrski element (en oddelek na ozkih ulicah, dva na širokih), ki se premika naprej, izviduje nevarna območja in prihaja v stik s sovražnikom. Drugi pa je varovalni element (preostanek voda z podpornimi orožji), ki se premika za manevrskim elementom, varuje boke in hrbet in nudi ognjeno podporo. Ta dva elementa, ali le njuni deli, se med seboj izmenjujejo.

2.2.2 Refleksno streljanje

Precizno čiščenje ne dopušča napak. Če si prepočasn, te sovražnik ustrelji; če si prehitel, ustreliš nebojevnika; vsi nenatančni strelji so lahko pogubni za enoto, ki izvaja čiščenje hiše ali sobe. Primerna tehnika pripravljenosti orožja, stav - drža, merjenje, strel in manipulacije sprožilca, vse to sestavlja refleksno streljanje. Refleksno streljanje uporabljajo vsi člani ognjene skupine, vključno z strelcem na lahkem puško - mitraljezu.

2.2.2.1 Položaj z pripravljenim orožjem

Ločimo dva položaja, in sicer nizko nošenje in visoko nošenje orožja:

- Nizko nošenje: Kopito puške je trdno položeno v ramo, cev orožja gleda pod kotom 45 stopinj v tla. To je najbolj varen način nošenja. Uporablja se vedno, ko je enota v sobi, razen ob samem vstopu in med čiščenjem.
- Visoko nošenje: Kopito orožja leži v pod pazduhi, cev gleda rahlo navzgor, prednji mehanski merek je malo pod očmi, vendar v vidnem polju strelca. Če hoče strelec delovati po cilju, porine orožje ven iz pod pazduhe, kot bi hotel tarčo napičiti z bajonetom. Ko orožje zdrsne iz pod pazduhe, ga fiksira na ramo za strel. Ta tehnika se uporablja pri premiku v koloni.

2.2.2.2 Stav - drža

Noge so narazen v širini ramen, prsti gledajo naprej (smer premika). Noga na strani, kateri imamo puško, je rahlo zadaj za nasprotno nogo. Kolena so rahlo pokrčena, zgornji del telesa je nagnjen naprej. Ramena so ravna, ne usločena. Glava je pokonci, obe očesi sta odprti. Ko strelec deluje po ciljeh, tišči kopito puške v ramo.

2.2.2.3 Merjenje z mehanskimi merki

Vse štiri v nadaljevanju opisane tehnike se uporabljajo v boju v naselju, vendar je namerjen hitri strel s poravnanimi merki najpogostejše uporabljan v preciznem čiščenju.

- Počasni namerjeni strel: Ta tehnika je najbolj natančna. Sestavljena je iz počasne in pravilne poravnave merkov in namerilne slike in nato streljanja. Navadno se uporablja za stik dlje od 25 metrov ali kadar je natančnost bolj pomembna kot hitrost.
- Hitri namerjeni strel: Ta tehnika vključuje nepopolno namerilno sliko, kjer je smer kritičnega pomena, sama elevacija pa ne toliko. Ko je prednji merek poravnan z tarčo, pritisnemo na sprožilec. To tehniko uporabljamo za cilje do 15 metrov, je dokaj natančna in hitra.
- Namerjen hitri strel s poravnanimi merki: Pri tej tehniki poravnamo prednji merek na vrh zadnjega merka. Uporablja se za cilje do 12 metrov. Smer je pomembna, sama elevacija nima kritičnega pomena glede na cilj. Ta tehnika je najhitrejša in najnatančnejša. Z vajo lahko vojaki postanejo zelo smrtonosni na blizu.
- Instinktivni strel: Ta tehnika je najmanj zaželeno. Strelec se osredotoči na cilj in usmeri orožje proti njemu. Pri tem uporabi »mišični spomin« za kompenzacijo slabemu merjenju. To tehniko naj bi uporabljali le v skrajni sili.

2.2.2.4 Aimpoint

- Namerjeni strel: Potrebno je pogledati čez namerilno napravo z obema očesoma odprtima in se osredotočiti na cilj. Rdeča pika se nam bo avtomatsko postavila pred dominantno oko, takrat odpremo ogenj. Ta tehnika se enako uporablja na vseh razdaljah, zato ni razlik med tehnikami počasnega namerjenega strela, hitrega namerjenega strela, namerjenega hitrega strela s poravnanimi merki in instinktivnega strela.
- Instinktivni strel: Enako kot pri mehanskih merkih.

2.2.2.5 Manipulacija sprožilca (režim ognja)

Hitri, namerjen, polavtomatski ogenj je najbolj primeren in učinkovit za delovanje po ciljeh med preciznim čiščenjem sobe (med čiščenjem visoke intenzivnosti je regulator ognja na rafalno). Po vsakem namerjenem strelu, se prednji del orožja zaradi sunka rahlo dvigne. Strelcu ni potrebno izničevati tega sunka, osredotočiti se mora na to, da čim hitreje spusti prednji merek nazaj na prejšnjo pozicijo in sproži še en strel. Američani temu pravijo »kontroliran par«. Vojaki ga morajo vaditi, dokler jim ne pride v navado. Ognjene skupine ga uporabljajo, dokler cilj ne pade dol. Če je več ciljev, po vsakem delujemo z kontroliranim parom in se šele na koncu vrnemo k tistemu, ki še ni nevtraliziran in še nudi odpor.

2.2.2.6 Strel

Pri preciznem čiščenju morajo biti sovražni vojaki takoj onesposobljeni. Streli, ki ranijo (čeprav so smrtni), ampak sovražnika takoj ne onesposobijo, so še vseeno boljši, kot če bi zgrešili, vendar omogočijo sovražniku, da vrne ogenj. Strel v glavo pričakovano onesposobi sovražnika, vendar je tarča 13 krat 22 centimetrov težko zadeti med hitrim premikanjem v polpočepu.

- Člani ognjenih skupin se morajo osredotočiti na zadetke (kontroliran par) v zgornji del trupa, nato še enega v glavo. S tako merjenimi streli imamo na začetku večjo možnost zadetka, kar nam omogoča onesposobitev s tretjim strelom v glavo.
- Ta tehnika je bolj zanesljiva, kot če bi poskušali samo z zadetki v glavo, pa tudi vojaki se jo lažje naučijo, saj so že prej učeni, da merijo v sredino tarče.

2.2.2.7 Ločevanje ciljev

Z ločevanjem ciljev je mišljeno hitro razlikovanje med bojevniki in nebojevniki in delovanje samo po bojevnikih. S tem se pri preciznem čiščenju zmanjša število civilnih oziroma nepotrebnih žrtev na minimum. To je najpomembnejša tehnika pri preciznem čiščenju. Če nebojevnikov ni, potem ni potrebe za selektivno izbiranje ciljev. Ampak, čeprav je območje razglašeno, da je brez nebojevnikov, so lahko tudi prijateljski vojaki zamenjani za sovražnika, če naše enote niso izurjene v ločevanju ciljev. Tudi pri zelo izurjenih, discipliniranih vojakihi lahko še vseeno pride do pomote in prijateljskega ognja. Poveljniki morajo znati upravljati s stresom, ki ga to povzroča pri svojih vojakihi.

2.3 IZOLACIJA STAVBE

Fiksiranje in izoliranje sovražnika ima 2 glavna namena:

- Izolirati cilj – stavbo zaradi preprečevanja vmešavanja sovražnika iz drugih območij (stavb), medtem ko tudi preprečujemo sovražniku izhod iz napadene stavbe,
- Ločevanje sovražnikovih sil (preprečevanje medsebojne podpore in premeščanja enot).

Ta namena dosežemo z ognjeno premočjo in zasedanjem položajev, ki nam prinašajo prednost (dominantnih položajev).

2.3.1 Kordon – blokada

Kordon oziroma blokado predstavljajo enote ali vojaške postojanke, ki zaprejo območje z namenom preprečevati prehoda sovražniku. Pehotni vod večinoma izvaja kordon kot del večje enote. Vzpostavi se ga s postavitvijo enega ali več varnostnih elementov na ključni teren, kar nam omogoča dominantni položaj na avenijah pristopa v in iz ciljnega območja. Glavna cilja kordona sta zaščita manevra lastnih sil in nadzor nad vstopom in izstopom iz ciljnega območja. Za samo izvedbo tega je nujno podrobno razumevanje avenij pristopa v območju. Za samo izvedbo kordona lahko uporabimo različne tehnike: blokiranje, direktni ogenj (natančen in ogenj po območju), indirektni ogenj, cestne zapore, kontrolne točke in opazovalnice. Te tehnike se lahko uporabijo tudi za blokado in izvedbo preiskave v manjših naseljenih območjih (npr. vasi), ki so obkroženi z drugim terenom.

Najboljše je te pozicije (dominantne) zasedati hkrati, lahko pa se posedejo tudi postopno. Pri posedanju in zavarovanju položajev (kordona) lahko uporabimo tudi sredstva za zmanjševanje vidljivosti (dim). Varnostni element lahko obkoli območje, medtem ko se manevrski element hkrati pomakne v območje, če pa izberemo postopno posedanje, je ključnega pomena prikrito posesti položaje, šele nato se izvede napad.

Potrebno je narediti načrt za postopanje z pridržanimi osebami. Pehota ponavadi nudi zavarovanje in spremstvo policijskim in obveščevalnim enotam, ki izvajajo naloge identifikacije, zaslišanja in pridržanja osumljencev. Čeprav lahko pehota izvaja preiskave in pomaga pri pridržanju osumljencev, je njena glavna naloga zmanjševanje kakršnegakoli odpora in zagotavljanje varovanja za ostale operacije. Uporaba sile je minimalna potrebna, razen če se ukaže drugače.

2.4 NAPAD NA STAVBO

Najboljše organizirane in opremljene enote v vojski, namenjene za izdelovanje prehoda skozi ovire, omogočanje dostopa do stavb, čiščenje sob, hodnikov in stopnišč, so vodi in oddelki, posebno, če imajo pridodane inženirske enote. Čeprav so za bojevanje v stavbah in bojevanje, ki je povezano z bojevanjem v stavbah natančno določeni postopki, je celoten napad operacija in ne vnaprej določen postopek. Med samim načrtovanjem mora biti poveljnik natančen, kolikor je mogoče, poznati bi moral vsako okno, luknjo, odprtino ali ognjeno točko (položaj sovražnika) v svojem sektorju. Na podlagi tega se odloči ali bo te točke obravnaval (določal) kot posebne referenčne točke pri samem navajanju ognja.

2.4.1 Splošno

2.4.1.1 *Visoko intenzivno in precizno čiščenje*

Tehnika preciznega čiščenja ne zamenjuje drugih tehnik, ki se uporabljajo za čiščenje stavb v boju visoke intenzivnosti (na primer tehniko, kjer se pred vstopom v sobo vrže fragmentacijska ali šok bomba). Tehnika preciznega čiščenja se uporablja, ko taktična situacija zahteva čiščenje sobo za sobo relativno nepoškodovane stavbe, v kateri se nahajajo tako bojevniki kot nebojevniki. Ta tehnika za vojake predstavlja večje tveganje, ker je potrebno stavbo očistiti sistematično, sobo po sobo, namesto da bi uporabili ognjeno premoč za nevtralizacijo ali eliminacijo ljudi v stavbi.

- Iz konceptualnega vidika lahko gledamo na postopke čiščenja visoke intenzivnosti kot na načrtovani napad. Naloga je, da z nevtralizacijo nasprotnika v sobi pridobimo nadzor nad sobo. Fragmentacijske in šok bombe uporabimo kot pripravljalni ogenj pred napadom. Kot pri vsakem načrtovanem napadu, se napadni element premakne na položaj z uporabo prikritih in varovanih poti. Pripravljalni ogenj uporabimo, ko so vojaki tako blizu cilja, kot so lahko, brez da bi jih sovražnik poškodoval z ognjem. Napadni element se giblje kolikor je le mogoče hitro in blizu za pripravljalnim ognjem, ki mu sledi hiter in agresiven napad s katerim se uniči nasprotnika in zavzame cilj.
- Če primerjamo tehniko čiščenja visoke intenzivnosti z načrtovanim napadom, bi bila tehnika preciznega čiščenja konceptualno bolj podobna nasilnemu izvidovanju ali morda infiltraciji (vrinjanju). Med nasilnim izvidovanjem prijateljska enota poskuša ugotoviti sovražnikovo lokacijo, sestavo njegove enote, njegovo moč in namen. Lahko se odloči, da se pripravljalni ogenj ne bo uporabil, če bi bil nepotreben (sovražnika ni v sobi) ali neprimeren (prisotni so nebojevniki). Napadna enota se lahko odloči za preusmerjanje pozornosti (uporaba šok bombe) sovražnika, da lahko vstopi in prevzame nadzor.
- Odločitev, katero tehniko bo uporabil, je na prisotnem poveljniku in je odvisna od faktorjev NSČZEC (naloga, sovražnik, čas, zemljišče, enote, civilisti) in pa seveda ROE (Rules of Engagement). Tehnika čiščenja visoke intenzivnosti, z močnim pripravljalnim in nevtralizacijskim ognjem, s katerima nevtraliziramo sovražnika v sobi, predstavlja manj nevarno tehniko za napadalca. Tehnika preciznega čiščenja porablja manj streliva, povzroča manj škode in zmanjšuje žrtve med nebojevniki na minimum. Na žalost pa je, tudi če je vrhunsko izpeljana, za napadalca zelo stresna in nevarna.
- Nekatero tehniko, ki se uporabljajo pri preciznem čiščenju, kot so premikanje oddelka in ognjenih skupin, drže orožja, položaji za strel, refleksno streljanje, so na splošno uporabne za boj v zaprtih prostorih. Druge tehnike, kot na primer vstop v sobo brez predhodnega nevtraliziranja nasprotnika z ognjem ali eksplozivi, so uporabne samo v nekaterih taktičnih situacijah.
- Na splošno, če je v stavbi ali sobi sovražnik, ki ve da prihajamo in se je odločil upirati, večina oziroma vsi nebojevniki pa so odšli, je bolje uporabiti ognjeno premoč (tehniko

visoko intenzivnega čiščenja), da bi se izognili žrtev na naši strani. V takšni situaciji uporabimo podporni ogenj, rušenje, fragmentacijske bombe za nevtralizacijo, preden vstopijo naše enote.

- V nekaterih bojnih situacijah bi uporaba močnega podpornega ognja in rušenja povzročila nesprejemljivo postransko škodo ali pa bi preveč upočasnila napredovanje prijateljskih sil. V drugih situacijah, posebno pri stabilizacijskih operacijah, je sovražnik tako pomešan z nebojevniki, da podpornega ali pripravljalnega ognja ne smemo uporabiti. Potrebno je čistiti sobo za sobo. Za to so najbolj primerne tehnike preciznega čiščenja.

2.4.1.2 Načela preciznega čiščenja

Bližinski spopadi, v sobi ali na hodniku, morajo biti načrtovani in pazljivo izvedeni. Enote morajo vaditi in ponavljati postopke preciznega čiščenja, dokler vsaka ognjena skupina in oddelek postopkov ne izvaja gladko. Vsak član mora razumeti načela preciznega čiščenja:

- *Presenečenje*: Presenečenje je ključno za uspešen bližinski spopad. Ognjena skupina ali oddelek, ki čisti sobo, mora doseči presenečenje, čeprav samo za sekundo, tako da sovražnika prevara, osupne ali mu odvrača pozornost. Presenečenje lahko dosežemo tudi z šok bombami, ki pa so bolj učinkovite proti slabše izurjenemu sovražniku, kot pa pri bolj izurjenem in pripravljenem vojaku.
- *Hitrost*: Hitrost doprinese k večji varnosti enote, ki čisti sobo ali stavbo. Vojakom omogoči, da tistih nekaj vitalnih sekund, doseženih s presenečenjem, uporabijo v svojo maksimalno korist. Pri preciznem čiščenju se hitrost odraža predvsem v tem, kako hitro je grožnja v sobi nevtralizirana in soba očiščena.
- *Kontrolirano nasilje*: Kontrolirano nasilje odstrani ali nevtralizira sovražnika, medtem ko mu da minimalno možnost poškodovanja prijateljskih sil. Ni omejena samo z ognjeno močjo, ampak vključuje tudi vojakovo miselnost popolne dominacije. Vsako od načel preciznega čiščenja se sinergično povezuje z drugim. Kontrolirano nasilje, podkrepljeno s hitrostjo povečuje presenečenje. Posledično učinkovito presenečenje dovoljuje večjo hitrost.

2.4.1.3 Osnove preciznega čiščenja

Vojakova dejanja med samim premikom po zaprtih hodnikih do sobe, ki se mora očistiti, pripravljalna dejanja za vstop v sobo, čiščenje sobe in dejanja ob stiku, vse to je pogojeno z desetimi osnovami preciznega čiščenja:

- Gibanje mora biti taktično in tiho, hodniki do cilja (sobe) zavarovani.
- S seboj se vzame le nujna oprema (nahrbtniki in odvečna oprema se zatika, povzroča hrup, utruja in upočasnjuje vojake).
- Prihod do vstopa v sobo mora biti neopažen, v pravilnem zaporedju, tako da je enota pripravljena za vstop na eno povelje.
- Vstopi hitro in vzpostavi prevlado v sobi. Takoj se premakni na položaje, ki ti nudijo nadzor nad sobo in neovirane sektorje ognja.
- Odstrani vse sovražnike v sobi z hitrim in natančnim ognjem.
- Pridobi in vzdržuj takojšen nadzor nad situacijo in ljudmi v sobi.
- Potrdi ali je sovražnik živ ali mrtev. Razoroži, loči in oskrbi ranjene. Preišči vse sovražnike.
- Izvedi hiter (bežen) pregled sobe. Odloči se ali je potreben podrobnejši pregled.
- Poskrbi za evakuacijo vseh ranjenih in mrtvih prijateljskih vojakov.
- Označi očiščeno sobo z jasnimi oznakami v skladu z SOP-jem enote.
- Vzdržuj varovanje in bodi pripravljen na reakcijo na nasprotnika v vsakem trenutku. Ne zanemarjaj zavarovanja hrbta.

2.4.2 Ključne naloge

Pri samem napadu pehotnega voda na stavbo, je sama izvedba kot tudi način izvedbe nekaterih nalog ključnega pomena:

- Izolacija stavbe,
- Pridobiti in vzdrževati ognjeno premoč v in izven stavbe,
- Pridobiti dostop v notranjost stavbe,
- Premikanje po stavbi,
- Zavzemanje dominantnih položajev (položajev, ki nudijo taktično prednost),
- Kontroliranje tempa.

2.4.3 Vstop v stavbo

Po vzpostavljeni nevtralizaciji sovražnika, poveljujoči pošljejo svoje podrejene da zavarujejo bližnjo stran, pridobijo dostop do hiše, nato zavarujejo še daljno stran. Da bi pridobili dostop do hiše moramo ponavadi zreducirati ali odstraniti zaščitne ovire.

Enota lahko vstopi v stavbo z uporabo zgornjega ali spodnjega vhoda. Vstopna točka je zelo podobna točki prehoda skozi ovire in je kot taka zelo nevarna. Na vstopno točko bo sovražnik usmeril ves razpoložljiv ogenj. Imenujemo jo tudi »tunnel smrti«. Poveljujoči morajo izvesti ukrepe, ki zagotavljajo napadni skupini ognjeno premoč, ko se gibljejo po tunelu smrti. Ročne bombe (uporaba odvisna od ROE – fragmentacijska ali šok bomba) se uporabljajo za pridobitev nekaj časa, da lahko napadni element uporabi svoje orožje.

2.4.3.1 Zgornji vhod / vhod s strehe

Vrhovi oziroma strehe stavb se pojmujejo kot položaj s prednostjo – dominanten položaj. Vhod s strehe in bojevanje navzdol po stavbi ima več prednosti pred vstopom v stavbo od spodaj:

- Podobno kot pri bojevanju na drugih tipih terena, je za napadalca lažje, če kontrolira višji teren in napada navzdol, kot da bi napadali po hribu navzgor, branilec pa bi kontroliral vrh hriba.
- Sovražnik, ki ga prisilimo, da se izmika navzdol, pride v skušnjava, da bi se izmaknil iz stavbe, pri tem pa bo prišel pod ogenj naših enot, ki krijejo stavbo.
- Pritličja in kleti so ponavadi močnejše branjena kot višja nadstropja.
- Strehe stavb so ponavadi šibkejšje kot stene v pritličjih (lažje jih lahko prebijemo, npr. z eksplozivi).

Zgornji vhod se lahko izvede samo, če ima enota možnost dostopa do zgornjega nadstropja ali strehe. Tudi strehe so lahko zelo nevarne, če so stavbe, ki jo obkrožajo višje, kar pomeni, da lahko nasprotnik deluje iz teh stavb po naših silah. Da bi lahko izvedli vstop v objekt skozi zgornja nadstropja potrebujemo nekatere pripomočke ali pa uporabimo različne tehnike, npr. druge strehe v bližini, požarne stopnice, prenosne lestve, različni dvigi vojakov med seboj, itd.

2.4.3.1.1 Tehnike vstopanja v zgornja nadstropja stavbe

- Uporaba lestve je najhitrejša metoda za vstop v zgornja nadstropja stavb (slika št.9). Enote, ki izvajajo boj v naselju, morajo biti opremljene z lahkimi, prenosnimi, zlozljivimi lestvami, ki jih nosijo s seboj kot del opreme. Če jih enota nima na voljo, si lahko pomaga tudi z materiali, ki jih najde v stavbi in takšno lestev naredi. Čeprav lestve ne nudijo nujno dostop do samega vrha stavbe, omogočajo dokaj visoko

stopnjo varnosti zaradi hitrosti. Seveda morajo biti vojaki na lestvi pokriti z prijateljskim ognjem.

- Uporaba kavlja z vrvjo ni priporočljiva. Izkušnje so pokazale, da je za povprečnega vojaka plezanje v zgornja nadstropja s pomočjo kavlja izredno zahtevno in lahko povzroči, da enota ne izvede naloge. Bolj primeren je za: spuščanje v spodnja nadstropja, odstranjevanje brinovih elementov in žice in odstranjevanje barikad, v katerih so nastavljene bombe.
- Za dostop na streho lahko uporabimo tudi helikopter (če je na voljo), žlebove, strehe sosednjih stavb, lahko stopimo tudi na rame sovojaku in se z rokami dvignemo čez okno. Pri vseh teh tehnikah pa moramo nuditi enoti, ki to izvaja dobro kritje z ognjem.

2.4.3.2 Spodnji vhod / vhod s pritličja

Vhod v stavbo s spodnje strani je najpogostejše uporabljen in je pogosto tudi edina možnost na voljo. Priljubljena metoda za takšno vstopanje je vstopanje skozi zid različnimi sredstvi oziroma kreiranje »mišje luknje«, to pa predvsem zato, ker so na oknih in vratih verjetno nastavljene pasti presenečenja, poleg tega pa so to mesta, ki jih nasprotnik z ognjem najbolj pokriva. Luknjo v zidu lahko naredimo na različne načine: eksplozivni, ročna orodja, mitraljezi, artilerijski ogenj, tankovski ogenj lahko pa tudi fizično z vozilom ali z protiklepnim orožjem. Katera tehnika se uporabi je odvisno od različnih dejavnikov: ROE, razpoložljivih sredstev, struktura zgradbe, material iz katerega je sestavljena, položaj nasprotnika. Če napadalni element že mora vstopiti skozi vrata ali okno, je dobro da vstopi z zadnje strani ali iz boka, potem ko se prepriča, da je vstopna točka prosta ovir.

2.4.3.2.1 Tehnike dvigovanja vojakov v pritličje

- Podprt dvig z dvema vojakoma (slika št. 10 zgoraj): Vojaka stopita z obrazom en proti drugemu in držita oporo, na katero stopi tretji vojak. Ko vojak stopi z obema nogama na opori, ga dvigneta do odprtine.
- Dvig za pete z dvema vojakoma (slika št.10 spodaj): En vojak se postavi z obrazom proti steni, dvigne roke ob steno, noge ima približno 60 centimetrov stran od zidu, pete dvignjene. Dva vojaka ga vsak z ene strani primeta za pete in dvigneta do odprtine.
- Dvig z enim vojakom (slika št. 11 zgoraj): Prvi vojak se s hrbtom nasloni na stavbo, prekriža dlani, v katere stopi drug vojak, prvi pa ga dvigne do odprtine.
- Vlečenje (slika št. 11 spodaj): Če so v stavbi že prijateljske enote, dva vojaka iz odprtine (okna) primeta tistega, ki je zunaj za roke in ga potegneta v sobo.
- Dvig z dvema vojakoma z korakom (slika št.12): Dva vojaka za obrazom en proti drugemu prekrižata dlani in tvorita stopnico. Vojak, ki se hoče povzpeti, najprej stopi v dlani prvemu, nato še drugemu vojaku, nato ga oba dvigneta do odprtine

2.4.3.3 Zavarovanje bližnje in daljne strani točke preboja – vhoda

Postopki, ki jih uporabljajo pehotni vodi za dostop do stavbe, so zelo podobni nekaterim drugim postopkom, ki se uporabljajo za preboj oziroma za prehod skozi ovire (v nadaljevanju opisani postopek se predvsem uporablja pri boju visoke intenzivnosti):

- Poveljnik oddelka (PO) in napadna skupina se premaknejo do zadnjega zaklona oziroma prikritega položaja v bližini točke vstopa
- PO potrdi točko vstopa
- Poveljnik voda (PV) ali PO prenese podporni ogenj stran od točke vstopa
- Podporna skupina z nevtralizacijskim ognjem po stavbi in po oddaljenih položajih nasprotnika

- skupina dveh vojakov (vodja skupine – VS in strelec) ostaneta na položaju v bližini točke vstopa in nudita lokalno (intimno) podporo 2. skupini za vstop
- skupina dveh vojakov (bombometnik in strelec) skupaj z PO se premaknejo do točke vhoda. Premaknejo se v preskokih ali s plazenjem.
- PO se postavi na položaj, od koder lahko najbolje kontrolira obe skupini
- skupina dveh vojakov (SDV) se postavi k zidu na levo ali desno stran vstopne točke
- PO ukaže met ročne bombe, vojak (ali vojaka) ki meče ročno bombo zakriči »bomba!« in vrže ročno bombo v stavbo. (če se PO odloči, da ročnih bomb ne bo uporabil, ukaže: »pripravi se za vstop, gremo!«).
- Ko ročna bomba (ali bombi) detonira (ali na povelje PO, če ni ročnih bomb), 2. skupina vdre v sobo / hodnik in se postavi na dominantne točke, med tem pa deluje po vseh, vidnih in možnih, pozicijah nasprotnika.
- Oba vojaka se ustavita in zavzameta položaje od koder lahko blokirata sovražnikov prihod do vstopne točke.
- Istočasno, ko 2. SDV vdre v stavbo, se 1. SDV premakne do vhoda v stavbo, vstopi, se pridruži 2. SDV in poroča: »čisto!«.
- PO ostane pri točki vhoda in jo označi v skladu z SOP-jem enote. Hkrati naprej pokliče naslednjo ognjeno skupino.
- Ko oddelek zavaruje izhodišče, PO poroča PV, da je vstopna točka zavarovana. Vod ohranja iniciativo po uspehu vstopa v stavbo in nadaljuje čiščenje po stavbi.

Če se za vstopno točko uporabijo vrata, je »pot najmanjšega odpora« določena s stranjo, na katero se odpirajo vrata (slika št. 13). Če se vrata odpirajo navznoter, se naj bi prvi vojak gibal stran od tečajev. Če se vrata odpirajo navzven, se prvi vojak premika v smeri k tečajem. Ko vstopi, velikost sobe, situacija sovražnika v sobi in ovire v sobi (pohištvo in ostale stvari – nastavljene ovire,...), določajo in kanalizirajo smer gibanja prvega vojaka.

2.4.4 Čiščenje sob

Čeprav so sobe vseh velikosti in oblik, obstajajo nekateri splošni postopki, ki se nanašajo na čiščenje sob. Za čiščenje velikih odprtih stavb, kot so hangarji in skladišča, je včasih potrebno uporabiti dodatne enote in počistiti stavbo v linijski formaciji, v preskokih ali v preskokih z varovanjem. S temi metodami lahko varno očistimo celotno stavbo.

Tehnike za čiščenje sobe se razlikujejo glede na NSZEČC, ROE in možnosti, da so v stavbi nebojevniki. Če so v stavbi znane ali možne sovražnikove sile, brez nebojevnikov, lahko vod izvaja čiščenje »visoke intenzivnosti«. Če je znano ali možno, da so v stavbi nebojevniki, lahko vod izvaja »precizno čiščenje«. Medtem, ko čiščenje visoke intenzivnosti lahko vključuje metanje ročnih bomb v sobe pred samim vstopom in streljanje z rafali po sobi, pri preciznem čiščenju tega ne smemo (nevarnost zadetja nebojevnika).

Postopek čiščenja sobe s štirimi vojaki:

- Št.1 vstopi v sobo in eliminira kakršnokoli takojšnjo grožnjo. Lahko gre levo ali desno, po poti najmanjšega odpora, do dominantne točke – gre mimo levega ali desnega kota in nadaljuje pot po sobi v globino (slika št. 14).
- Št. 2 vstopi skoraj istočasno s številko 1, giblje se v nasprotni smeri in sledi zidu. Št. 2 mora očistiti vstopno točko, območje takojšnje grožnje in se premakniti do svoje dominantne točke (slika št. 15).
- Št. 3 se giblje v nasprotni smeri kot št.2, premakne se vsaj 1 meter stran od vrat (oziroma vstopne točke) in zavzame položaj, ki mu nudi dominacijo v svojem sektorju delovanja (slika št. 16).
- Št. 4 gre zopet v nasprotno smer kot št. 3, se premakne vsaj 1 meter stran od vhoda na položaj, ki mu nudi dominacijo v svojem sektorju.

Ko je soba očiščena, lahko VS ukaže nekaterim članom skupine, da se premaknejo globlje v sobo, medtem, ko jih ostali člani varujejo. VS mora manever kontrolirati. Člani skupine so poleg prevlade v sobi (slika št. 17) odgovorni tudi za prepoznavanje možnih mišjih lukenj in lukenj prek katerih bi jim sovražnik lahko prišel za hrbet. Očiščene sobe se označijo v skladu z SOP-jem enote.

Na odločitev, kako velike bodo skupine za čiščenje sob lahko vpliva več dejavnikov:

- Ciljne sobe so majhne (rešitev: čiščenje z dvema ali tremi vojaki).
- Primankljaj ljudi (rešitev: čiščenje z dvema ali tremi vojaki).
- Sovražnik ne predstavlja takojšnje grožnje (rešitev: eden ali dva vojaka preiščeta sobo, da se prepričata, da v sobi ni sovražnika ali nebojevnika).
- Ni takojšnje grožnje, hitrost je pomembna (rešitev: en vojak vizualno pregleda sobo).

Tehnike čiščenja sob z manj vojaki (dvema ali tremi) poteka enako kot z štirimi, le sektorji so malo drugačni, da lahko pokrijejo celotno sobo (slike od št. 18 do št. 21).

2.4.5 Gibanje po stavbi

Tehnike za gibanje po stavbi uporabljajo enote, da se lahko dokaj hitro in sorazmerno varno gibljejo tako po hodnikih, kot tudi po drugih avenijah dostopa,

2.4.5.1 Formacija diamanta (tehnika »SERPENTINE«)

Tehnika serpentine je varianta formacije diamant, uporablja pa se v ozkih hodnikih. Št. 1 varuje naprej, njegov sektor ognja vključuje vse sovražnike, ki se pojavijo na daljnem koncu hodnika ali na hodniku. Št. 2 in št. 3 varujeta levo in desno stran št.1. Njuna sektorja delovanja vključujeta vse sovražnike, ki se nenadoma pojavijo s katerekoli strani hodnika. Št. 4, ki ponavadi nosi LPM (lahki puško – mitraljez) varuje hrbet (slika št. 22).

2.4.5.2 V formacija (tehnika »rolling – T«)

Rolling – T tehnika je varianta V formacije, uporablja se v širokih hodnikih. Št. 1 in št. 2 sta spredaj in krijeta nasprotno stran po kateri hodita, torej se njuna sektorja ognja križata – varujeta levo in desno stran. Št. 3 krije naprej, daljni konec hodnika, premika se za št. 1 in št. 2 in strelja med njima. Št. 4 zopet varuje hrbet (slika št. 22).

2.4.5.2.1 Čiščenje križišč na hodniku

Križišča na hodniku so zelo nevarna, približati se jim moramo zelo pazljivo. Postopek opisuje način čiščenja hodnika, ki se nam odcepi na desno stran. Enako je na levo, le da so vloge zamenjane (slika št. 23).

- Skupina se premika po hodniku naprej z tehniko serpentine. Ko prispejo do desnega odcepa se št.3 in št. 4 premakneta malo naprej, tako da sta vzporedna z št. 1 in št. 2 (vsi so še vedno v kritju!). Pri tem se št. 2 pomakne še korak levo in prevzame varovanje naprej, št. 4 pa korak desno, še vedno pa varuje hrbet.
- Št. 1 in št. 3 se premakneta proti vogalu hodnika (ko se čisti hodnik desno, je priporočljivo uporabljati tehniko streljanja z levo roko, zaradi čim manjšega izpostavljanja – vendar pa morajo biti vojaki za to izurjeni!). Št. 3 poklekne ali počepne, na signal pogleda okoli vogala, hkrati pa št. 1 stopi naprej, medtem ko se obrača na desno (sektorja ognja se prekrijeta na sredini – eden začne levo in gre proti sredini, drugi obratno, visoka in nizka pozicija po dovoljujeta, da oba streljata hkrati).

- Št. 2 in št. 4 nadaljujeta v prejšnji smeri premika. Št. 1 se premika bočno vzporedno s št. 2, tako da ga varuje s svojim telesom, obrnjen proti hodniku desno (pri fragmentacijskem jopiču sta najbolj zaščiteni prednji in zadnji del).
- Št. 2 in št. 4 nadaljujeta v prejšnji smeri premika. Št. 3 se premika enako, kot prej št. 1, s to razliko, da varuje št. 4. Ko se št. 3 začne premikati bočno, se št. 1 obrne naprej, v smeri gibanja, in se začne pomikati na svoj prejšnji položaj v formaciji serpentine.
- Ko št. 3 in št. 4 dosežeta daljni vogal križišča, prav tako začneta prevzemati prejšnja položaja v formaciji, skupina pa nadaljuje s čiščenjem.

2.4.5.2.2 Čiščenje T križišča

Sledeči postopek opisuje gibanje po T križišču, ko ima skupina možnost iti levo ali desno. V tem primeru gre levo, zopet se giblje v formaciji serpentine, postopek pa je v bistvu enak tudi za desno stran (slika št. 24).

- Skupina se razporedi v kvadrat, kjer sta št. 1 in št. 2 eden za drugim na levi strani št. 3 in št. 4 pa eden za drugim na desni strani (ko se čisti hodnik desno, je priporočljivo uporabljati tehniko streljanja z levo roko, zaradi čim manjšega izpostavljanja – vendar pa morajo biti vojaki za to izurjeni!).
- Št. 1 in št. 3 (prva dva vojaka) se premakneta proti vogalu hodnika (vsak proti svojemu) in počepneta oziroma poklekmeta. Na signal hkrati pogledata okoli vogala.
- Istočasno št. 2 in št. 4 stopita naprej, medtem ko se obračata vsak v svojo smer (sektorja ognja se prekrijeta na sredini – eden začne levo in gre proti sredini, drugi obratno, visoka in nizka pozicija po dovoljujeta, da oba streljata hkrati).
- Ko je poročano, da sta leva in desna smer hodnika čista, skupina nadaljuje s premikom v prej dogovorjeno smer (npr. če nadaljuje levo, se št. 3 in št. 4 priključita zraven v prejšnjo formacijo (št. 3 na desno stran, št. 4 varuje hrbet). Če na križišču na pustimo zavarovanja, križišča naslednjič ne smemo več obravnavati, kot da je očiščeno!

2.4.5.2.3 Čiščenje stopnišč

Stopnišča imajo podobno kot sobe tunel smrti, pri čemer je nevarnost še večja, zaradi tridimenzionalnega učinka. Zmožnost enote, da se lahko giblje po stopnišču je odvisna od njihove smeri gibanja in od postavitve stopnic. Pri tem pa je potrebno upoštevati nekatera splošna navodila:

- Vodja določi napadni element za čiščenje stopnic.
- Enota v bližini stopnic ves čas ohranja tridimenzionalno, 360 stopinjsko varovanje.
- Vodja poveljuje napadnemu elementu, da locira, označi, obide ali odstrani vse ovire in pasti presenečenja.
- Napadni element se giblje po stopnicah z uporabo tehnike dveh, treh ali štirih vojakov, ki si nudijo varovanje med samim premikom. Bolj priljubljena je tehnika s tremi vojaki (slika št. 25).

2.5 PROTINAPAD

Vod lahko dobi nalogo izvesti protinapad zaradi dveh razlogov: da nazaj zavzame obrambne položaje, ključne točke, uniči sovražnikovo izhodišče ali da ustavi sovražnikov napad z napadom na njegove boke in ga s tem prisili, da začne izvajati obrambo na hitro roko.

- Vodni protinapadi so načrtovani na četni ravni, da pokrijejo vse možne sovražnikove preboje. Morajo biti zelo dobro koordinirani in silovito izvedeni. Protinapadi bi če je možno, morali biti usmerjeni v sovražnikov bok, podprti z direktnim in indirektnim ognjem.

- Na odročnih območjih, kjer je teren dokaj odprt, lahko mehanizirana pehota vkrcana skupaj s tanki izvede hiter protinapad. Tanki uničijo sovražnikove tanke in težko oborožitev, pehota pa se izkrca in očisti cilj. V centrih ali bolj strjenih območjih, se tanki premikajo namensko, od točke do točke in nudijo bližnjo podporo izkrcnemu delu.

Za protinapad je potrebno:

- o Analiza možnih avenij dostopa sovražnika.
- o Izvidovanje in vadba postopkov Po vsaki poti za protinapad in položaju za varovanje.
- o Izdelava ovir in ognjenih položajev za zaustavljanje in kanaliziranje sovražnika.
- o Prehodi čez te ovire za hitre protinapade.
- o Hitra in agresivna izvedba – poveljniki morajo biti za zgled!
- o Prilagodljivost reagirati na nepredvidene situacije.
- o Analiza možnih proti – protinapadnih sovražnikovih poti.
- o Načrtovana ognjena podpora za protinapad in možen proti – protinapad.

2.6 NADALJEVALNI POSTOPKI – REORGANIZACIJA & KONSOLIDACIJA

Ko je nadstropje zavarovano (spodnje, srednje ali zgornje), se določi vojake za kritje potencialnih sovražnikovih poti, ki vodijo do stavbe, zaradi protinapada. Najbolj je potrebno zavarovati smer napada. Varnostni elementi enoto opozorijo in približujočega sovražnika zasujejo z ognjem.

Enota mora varovati vse avenije pristopa do njenega območja. To lahko vključuje:

- Sovražnikove mišje luknje med stavbami.
- Prikrite poti do stavbe.
- Podzemne poti do kleti.
- Dostope prek sosednjih streh ali od okna do okna.
-

Napadne enote morajo biti pripravljene zavzeti varovalno vlogo za podpiranje drugih napadnih enot.

Za nadaljevanje naloge:

- Ohranjati je potrebno iniciativo, ki je kritični faktor pri čiščenju stavb. Sovražniku ne smemo dopustiti, da se premakne na svoje naslednje pripravljene položaje ali da si pripravi nove.
- Podporni element mora skrbeti, da okrepitve, strelivo in ostali MTS pridejo pravočasno do napadnega elementa.
- Ranjenci in žrtve morajo biti oskrbljeni, evakuirani in zamenjani.
- Varovanje na očiščenih območjih mora biti vzpostavljeno v skladu z ukazom za delovanje ali taktičnim SOP-jem.
- Vsa očiščena območja, stavbe in sobe morajo biti označene v skladu z SOP-jem enote.
- Podporni element se mora premikati dovolj blizu napadnega elementa, da jim lahko nudi podporo (na primer izolacija naslednjega cilja).

3. NAPAD NA UTRJENA OBMOČJA

Položaje utrjujemo, da so lažje branljivi in nudijo boljšo zaščito. Glede na čas, ki ga ima, lahko sovražnik utrjuje svoje položaje na različne načine: gradi bunkerje, jarke, nastavlja zaščitne ovire, utrjene položaje pa postavi tako, da se medsebojno podpirajo. Vojak, ki napade tako pripravljene položaje, lahko pričakuje vse vrste načrtovanega sovražnikovega ognja, kar vključuje avtomatsko orožje, artilerijo, minomete, različna protiklepna orožja, tanke, zračne napade in zračno podporo. Napadne sile lahko pričakujejo tudi vse vrste ofenzivnih manevrov, motilne napade, prerazporejanje znotraj enote, protinapade in premike na rezervne in dopolnilne obrambne položaje. Z motilnimi napadi se bo poskušalo zlomiti napadalčevo iniciativo in morebiti zavzeti ključni teren. V primeru, da bo sovražnik pregan iz svojih pripravljenih položajev, jih lahko poskuša zavzeti nazaj z hitrimi območnimi usmerjenimi protinapadi ali pa z točno načrtovanimi protinapadi, ki vključujejo uporabo različnih orožij in rodov. Če se sovražnik odloči umakniti, lahko uporabi ovire, zasede ali druge taktične postopke za upočasnjevanje napadalcev, ki ga zasledujejo.

Napad na utrjen položaj sledi osnovnim principom taktičnega manevra. Ampak, večji poudarek je na natančnem načrtovanju, posebnih treningih in vajah, povečani ognjeni podpori in uporabi posebne opreme.

Takšne vrste operacij vzamejo veliko časa. Poveljniki morajo načrtovati sheme manevra, ki sistematično zmanjšujejo območje. Na začetku bi morali napadi biti omejenega obsega, osredotočeni na posamezne pozicije in vmesne terenske cilje. Poveljniki morajo natančno določiti kriterije, kdaj se kakšen položaj obide, kdaj se ga uniči, hkrati pa dodeliti sile za zavarovanje že očiščenih položajev. Če to ne uspe, bo sovražnik zelo verjetno znova zavzel položaje, izoliral vodilne elemente in izvajal zasede.

3.1 ZNAČILNOSTI

Intenziven bližinski boj, ki prevladuje pri boju v rovih, je zelo podoben boju v naselju. Primerljive značilnosti vključujejo:

- Omejeno opazovanje in sektorji ognja: Ko smo enkrat v rovu, je vidljivost lahko omejena na vsega nekaj metrov v katerokoli smer. Ta značilnost povzroči stik na najnižji ravni.
- Kritje in maska: Sistem rogov omogoča prikrito gibanje tako prijateljskih, kot sovražnih sil. Da preprečimo napad z boka ali protinapad, morajo biti križišča, vstopne točke in koti - vogali zavarovani.
- Težave pri lociranju sovražnika: Napadni element lahko pride pod ogenj medsebojno podpirajočih se položajev v rovih ali položajev v bližini. Natančno lokacijo ognja je težko določiti. Podporni elementi bi morali biti sposobni lociranja, nevtralizacije in uničenja takšnih groženj.
- Bližinski boj: Zaradi značilnosti rogov morajo biti vojaki pripravljeni uporabljati bližinsko merjenje, refleksno streljanje, bajonete in tehnike boja mož na moža.
- Omejeno gibanje: Širina in višina rogov zelo omeji gibanje po sistemu. Navadno to od napadnega Elementa zahteva premikanje v počepu ali celo plazenje. Podporno delovanje, kot je dobava streliva, izvleka in evakuacija ranjencev, evakuacija vojnih ujetnikov in okrepitve, bo zelo ovirano.
- Podpora - vzdrževanje enot: Posledica intenzitete bližinskega boja v rovih je zelo povečana potreba po vseh resursih (predvsem strelivu in moštvu).

3.2 ISKANJE – LOCIRANJE

Kako najti sovražnikov utrjen položaj je odvisno predvsem od namena tega utrjenega položaja. Obstajata dva glavna razloga za gradnjo utrjenih položajev. Prvi vključuje obrambo ključnega terena in uporabo tega položaja kot baznega kampa, zaklonišča ali zatočišča za ključno osebje ali aktivnosti. Tak položaj je navadno zamaskiran in ga je zelo težko odkriti. Včasih je edin način, da jih odkrijemo s premikom v stik. Če pehotni vod ali oddelek naleti na prej nezaznan pripravljen sovražnikov položaj, ne sme izvesti hitrega napada, vsaj ne dokler si ne zagotovijo pogojev za uspeh. To je splošno pravilo.

Drugi glavni razlog za izgradnjo utrjenih položajev je kreiranje situacije, v kateri je napadalec prisiljen strniti sile in zato predstavlja rentabilen cilj. Tak tip situacije se navadno dogaja v bolj konvencionalnih bitkah (simetrično bojevanje). Takšne položaje je relativno lahko odkriti, ker zavzemajo ključni teren, postavljeni so po določenih vzorcih in navadno niso mobilni.

Za napad na utrjene položaje je potrebno temeljito načrtovanje in priprave, ki temeljijo na obsežnem izvidovanju.

3.3 FIKSIRANJE

Sovražnik v utrjeni obrambi se je sam že delno fiksiral oziroma stacioniral. To ne pomeni, da ne more manevrirati in da bo bitka lahka, ampak da je cilj bolj določen kot pa pri sovražniku z popolno zmožnostjo manevriranja. Za fiksiranje sovražnika bo vseeno potrebno izvesti ukrepe za preprečitev njegovih premikov na alternativne, dopolnilne ali rezervne položaje na našem cilju in ukrepe za blokiranje njegovih protinapadov.

3.4 DOKONČANJE (BOJA S SOVRAŽNIKOM NA UTRJENIH POLOŽAJIH)

Za zmago nad sovražnikom v utrjenih položajih je potrebno napadalcu slediti nekaterim načelom ofenzivnega delovanja: presenečenje, koncentracija ognja, tempo, itd.

Dejansko bojevanje z utrjenim sovražnikom je naloga pehotnega voda, saj so pehotni oddelki in vodi, še posebno če so jim pri-dodani inženirji, najboljše organizirane in opremljene enote v vojski za izdelovanje prehodov čez ovire. Hkrati so najbolj izurjeni za napad na pripravljene položaje, kot so bunkerji in rovi. Pehotni vodi so sposobni izvajati te naloge z formacijskimi, dopolnilnimi in podpornimi orožji v kakršnemkoli okolju.

Poveljniki izdelajo podroben načrt za vsak utrjen položaj z uporabo tehnike OZZIP (onemogočanje, zadimljanje, zavarovanje, izdelava prehoda, preboj) da integrirajo in sinhronizirajo ognjeno podporo in manevrski del. Čeprav so za bojevanje z utrjenim sovražnikom natančno določeni postopki, je napad na utrjene položaje operacija in ne vnaprej določen postopek. Med samim načrtovanjem mora biti poveljnik natančen, kolikor je mogoče, prepoznati bi moral vsako okno, odprtino ali ognjeno točko na določenih sovražnikovih položajih, ki bi jih moral napasti. Na podlagi tega se odloči ali bo te točke obravnaval (določal) kot posebne referenčne točke pri samem navajanju ognja. Načrtovati mora postopke za prej nepredvidene sovražnikove položaje na poti do cilja, kot tudi za nevtralizacijo podzemne obrambe, če nanjo naleti.

3.4.1 Zavarovanje in bližnje in daljne strani – prehod čez zaščitne ovire

Za spopad s sovražnikom je skoraj vedno potrebno prebiti obsežne zaščitne ovire, tako protipehotne, kot protitankovske. Za pehoto predstavljajo protipehotne ovire še posebno skrb, navadno so to eksplozivne in neeksplozivne: različno prepletene žične ovire, signalne rakete (spotakneš se ob žico, ki jo proži – izdaš položaj), protipehotne mine, pasti presenečenja, neeksplozivne pasti, opozorilne naprave, in vsi ostali tipi ovir, narejenih, da preprečijo vojakom, da pridejo do sovražnikovih položajev. Protipehotne ovire so navadno podprte z sovražnikovim ognjem, dovolj blizu utrjenim položajem, da se jih lahko nadzira podnevi in ponoči in izven učinkovitega dometa ročne bombe. Nekatere ovire se tudi uporabljajo za razdelitev območja v primeru, če so zunanje ovire prebite.

Primer preboja voda:

- PO in ognjena skupina za preboj se premakne do zadnjega zaklona oziroma prikritega položaja v bližini točke preboja.
- PO potrdi točko preboja.
- PV ali PO preusmeri podporno skupino, ki nevtralizira sovražnika stran od točke preboja (točke vstopa).
- Ognjena skupina nadaljuje z nevtralizacijo sovražnika.
- SDV – skupina dveh vojakov (VS in strelec) ostaneta na položaju v bližini ovire in nudita lokalno varovanje za 2. SDV.
- PO in ognjena skupina za preboj uporabijo dimne bombe za zadimitev točke preboja.
- 2. SDV (bombometnik in strelec) se premakne do točke preboja. Premakneta se v preskokih ali s plazenjem.
- PO se postavi na položaj od koder lahko najboljše nadzira svoje moštvo.
- 2. SDV se postavi na levo in desno stran od točke preboja v bližini zaščitne ovire.
- 2. SDV pregleda če so nastavljene mine in izdela prehod, za seboj označuje pot.
- Ko je prehod izdelan, se obe skupini premaknejo na daljno stran ovire, zavzamejo prikrita položaja in zaklone z namenom blokirati in zaustaviti kakršnekoli sovražnikove aktivnosti v smeri točke preboja. Delujejo po vseh poznanih in možnih sovražnikovih položajih.
- PO ostane pri točki preboja in jo označi. Naprej pokliče naslednjo ognjeno skupino.
- Ko oddelek zavaruje izhodišče, PO poroča PV da je izhodišče zavarovano. Vod ohranja iniciativo preboja ovire in nadaljuje z operacijo.

3.4.2 Napad na bunker

V tem delu se termin bunker uporablja za vse položaje, ki imajo nadglavno zaščito in odprtine iz katerih se strelja. Dva osnovna tipa sta betonski bunker in bunker iz brun (dreves). Obstajata dve splošni slabosti, ki veljata za vse bunkerje:

- Bunkerji so stalni, njihov položaj in orientacija so fiksni. Ne morejo biti premeščeni ali prirejeni glede na spreminjajočo se situacijo. Optimizirani so za določeno smer in funkcijo. Najslabše, kar lahko pehotni vod ali oddelek naredi je, da se mu približa na način in po poti za katero je bil bunker narejen.
- Bunkerji morajo imeti odprtine (vrata, okna, odprtine iz katerih se strelja, zračnike). Tu se lahko izkoristijo dve slabosti. Prvič, odprtine so najšibkejši del strukture in se bodo od celotne strukture najprej zrušile, če bomo po bunkerju delovali. Drugič, ena odprtina lahko pokriva le omejen sektor, kar pomeni, da prihaja do mrtvega območja.

Idealno je, če lahko skupina uniči bunker od daleč z uporabo eksplozivnega streliva z za to namenjenimi orožij. Vendar ko je potrebno, ga lahko napade z lahko oborožitvijo in ročnimi bombami. Ognjena skupina (2 do 4 vojaki) z HE bombami in dimnimi bombami se premakne naprej, medtem ko jih podpora krije z nevtralizacijskim ognjem proti sovražniku. Ko prispejo

do ranljive točke bunkerja, ga uničijo z ročnimi bombami ali drugimi eksplozivi. Vsi nezavarovani bunkerji moramo obravnavati kot da so polni, čeprav nismo zaznali nobene aktivnosti. Čiščenje bunkerjev mora biti sistematično, drugače nam sovražnik lahko pride za hrbet. Postopek čiščenja:

- PO in ognjena skupina za preboj se premakne do zadnjega zaklona oziroma prikritega položaja v bližini šibke točke bunkerja.
- PO potrdi šibko točko.
- PV ali PO preusmeri podporno skupino, ki nevtralizira sovražnika stran od šibke točke.
- Ognjena skupina nadaljuje z nevtralizacijo sovražnika.
- SDV – skupina dveh vojakov (VS in strelec) ostaneta na položaju v bližini ovire in nudita lokalno varovanje (podporo) za 2. SDV.
- 2. SDV (bombometnik in strelec) se premakne do šibke točke bunkerja. Premakneta se v preskokih ali s plazenjem.
- En vojak se postavi v bližino izhoda iz bunkerja, gre v zaklon.
- Drugi vojak vrže ročno bombo skozi odprtino.
- Po eksploziji ročne bombe, vojak ki je v bližini izhoda, vpade v bunker in ga počisti.
- Istočasno se mu pridruži drugi vojak in mu pomaga.
- Oba vojaka se ustavita na dominantnih točkah, da lahko zaustavita kakršnekoli premike proti njuni poziciji.
- SDV se pridruži 2. SDV
- VS pregleda bunker, ga označi in signalizira PO.
- PO napadnega oddelka izvede konsolidacijo in reorganizacijo, ter se pripravi za nadaljevanje naloge.

3.4.3 Vpad v rove

Rovi se izkopljejo za povezavo ognjenih položajev. Navadno so grajeni ovinkasto, da se prepreči sovražniku streljanje po celotni dolžini, če vpade v rove in pa da se zmanjša učinkovitost eksplozivnega streliva. Rovi imajo rahle ovinke, križišča z drugimi rovi, nadglavno zaščito, ognjene položaje in bunkerje. Bunkerji so ponavadi orientirani izven rova, lahko pa imajo tudi zmožnost nudenja zaščitnega ognja po rovu.

Rovi nudijo branilcem pot, ki ima frontalno kritje, kar jim omogoča premike brez nevarnosti, da bi jih zadeli izstrelki z bolj ravno krivuljo leta. Ampak, če so rovi brez nadglavne zaščite, so tarča izstrelkov z večjo krivuljo leta, kot so ročne bombe, bombometi, artilerijski izstrelki, minometni izstrelki. Za doseganje ognjene premoči nad branilci rovov, morajo biti uporabljeni ti tipi oborožitvenih sistemov.

Rov je skoraj sovražnikov dom, zato ne obstaja lahka pot čiščenja. Zaradi zaprtosti rovov, obširnih sovražnikovih priprav in omejene možnosti uporabe kombiniranega ognja, je čiščenje rovov tvegano tudi za najbolj usposobljeno pehoto. Če obstaja možnost, lahko uporabimo buldožer ali tank s plugom, da branilce preprosto zasujemo. Ampak to je redkost, zato je to navadno delo pehote.

3.4.3.1 Vstop v rove

Za vstop v rov vod izvede naslednje korake:

- Poveljnik oddelka (PO) in napadna skupina se premaknejo do zadnjega zaklona oziroma prikritega položaja v bližini točke vstopa
- PO potrdi točko vstopa
- Poveljnik voda (PV) ali PO prenese podporni ogenj stran od točke vstopa

- Podporna skupina deluje z nevtralizacijskim ognjem po rovih in po oddaljenih položajih nasprotnika
- SDV - skupina dveh vojakov (vodja skupine – VS in strelec) ostaneta na položaju v bližini točke vstopa in nudita lokalno (intimno) podporo 2. skupini za vstop
- 2. skupina dveh vojakov (bombometnik in strelec) skupaj z PO se premaknejo do točke vhoda. Premaknejo se v preskokih ali s plazenjem.
- PO se postavi na položaj, od koder lahko najbolje kontrolira obe skupini
- 2. SDV se postavi vzporedno z rovom, uležeta se na hrbet.
- PO poveljuje za met ročne bombe, vojaka vržeta ročni bombi.
- Ko ročni bombi eksplodirata, se vojaka skotalita v rov, pristaneta na nogah, obrnjena s hrbtom drug proti drugemu. Delujeta po vseh znanih in možnih sovražnikovih položajih.
- Oba vojaka se takoj začneta gibati vsak v svojo smer po rovu, dokler ne naletita na ovinek ali križišče.
- Oba vojaka se na tej točki ustavita in zavzameta položaj za blokiranje sovražnikovih premikov proti vstopni točki.
- Istočasno, ko 2. SDV vstopi v rove, se začne 1. SDV premikati proti vstopni točki in vstopi v rov. PO jih usmeri na eno od zavarovanih strani, kjer zamenjata enega od obeh vojakov, ki se premakne na drugo stran, tako da so zdaj obe strani zavarovani z po dvema vojakoma, skupine pa ostanejo enake.
- Takoj za njima se v rov premakne PO, ki zavaruje vstopno točko in jo označi. Naprej pokliče naslednjo ognjeno skupino.
- Ko oddelek zavaruje izhodišče, PO poroča PV, da je izhodišče zavarovano. Vod ohranja iniciativo po uspehu vstopa v rove in nadaljuje s čiščenjem.

Poveljnik ali določeni podrejeni se mora premakniti v rov takoj, ko je to mogoče, da lahko kontrolira tempo, še posebno premik vodilnega napadnega elementa in premik sil, ki sledijo. Upreti se mora skušnjavi, da v rov premakne celotno enoto, saj bo po nepotrebnem skoncentriral enoto na majhnem območju. Namesto tega je bolje zagotoviti izolacijo območja zunaj rovov, medtem ko ohranja ognjeno premoč v rovih. To zahteva načrtovan pristop. Ko podrejeni dosežejo cilj ali izčrpajo svoja sredstva (MTS, moštvo), poveljnik za nadaljevanje dodeli sile, ki so prej sledile (zamenjava spredaj). Ko se ustavijo sledi reorganizacija in konsolidacija.

Napadni element je organiziran v skupine po tri vojake. Člani so enostavno naslovljeni kot št. 1, št. 2 in št.3. Vsaka skupina bi morala biti oborožena saj z enim LPM (lahkim puško – mitraljezom) in enim bombometom. Vsi vojaki imajo po več ročnih bomb.

Znotraj vsake skupine vojaki rotirajo, zato morajo biti izurjeni v vseh pozicijah. Št. 1 je odgovoren za napad naprej po rovu z uporabo učinkovitega merjenega ognja in metanje ročnih bomb okoli vogalov ali položaje, kjer so nameščena orožja. Št. 2 sledi št. 1 na primerni razdalji: dovolj blizu, da ga lahko podpira, ampak še vseeno dovolj daleč, da sovražnik ne bi mogel oba nevtralizirati, če bi dobil lokalno ognjeno premoč. Št. 3 sledi št. 2 in je pripravljen za premik naprej, ko pride do zamenjave.

Medtem, ko prva skupina izvaja zamenjave v skladu z dogodki, PO usmerja zamenjavo skupin med sabo, odvisno od porabe streliva, ranjencev in situacije. Ker je »postopek treh vojakov« standarden in ga vojaki poznajo, se lahko dela mešane skupine iz ostalih vojakov, v primeru poškodb ali smrti. PV izvaja zamenjavo oddelkov, podobno kot PO izvaja zamenjavo skupin.

3.4.3.2 Čiščenje po rovu

Ko oddelek zavaruje vstopno točko, se razširi in naredi prostor, se jim pridruži še preostanek voda in začne se čiščenje v določeno smer. Če je cilj majhen (sistem rogov majhen), lahko vod čisti v obe smeri naenkrat. Drugače čisti le v eni smeri, v drugo pa se premika drugi vod, ki se jim pridruži.

Vodilni trije vojaki napadnega oddelka se premaknejo mimo varovanja podpornega elementa in začnejo z izvajanjem postopka čiščenja rova. Št. 1, ki ji sledita št. 2 in št. 3 napredujejo, dokler ne pridejo do vogala, križišča ali sovražnikovih nameščenih orožij. Št. 1 opozori ostale, da je na vogalu oziroma, da je opazil sovražnika in pripravi ročno bombo. Št. 2 takoj stopi zraven št. 1 in krije, dokler ročna bomba ni vržena okoli vogala. Št. 3 se premakne naprej na položaj, kjer je bil prej št. 2 in se pripravi za delovanje.

Ko vodilni vojak pride do križišča v rovu, se mora PV pomakniti naprej, oceniti situacijo in določiti smer, v katero bo vod čistil naprej. Navadno bo to v smeri razbitih utrjenih položajev ali poveljniškimi mesti. Smer očiščene je potrebno označiti v skladu z SOP-jem. Ko št. 1 vrže ročno bombo, se št. 2 začne premikati v smeri, ki jo je določil PV in prevzame dolžnosti št. 1. Kadarkoli št. 1 zmanjka streliva, poroča menjam in se takoj umakne na stran, da ga lahko št. 2 pokriva. PO pošilja skupine, ki niso v stiku naprej, da zavarujejo križišča in menjajo skupine v ospredju. Rovi se čistijo po sekvencah in ne hkrati.

3.4.3.3 Premikanje po rovu

Ko je enota enkrat v rovu, uporablja različne bojne formacije za premikanje. Podobne so tistim, ki jih uporabljamo v stavbi in na hodnikih (v rovih prevladuje kolona zaradi širine).

3.5 NADALJEVALNI POSTOPKI – REORGANIZACIJA IN KONSOLIDACIJA

Konsolidacija in reorganizacija pri napadu na utrjene položaje je podobna kot pri ostalih napadih. Če položaj ni uničen do te mere, da ga sovražnik ne more več uporabiti, ga je potrebno varovati, dokler ne dobimo sredstev za njegovo popolno uničenje. Število položajev, ki jih enota lahko napade, je odvisna od:

- Dolžine časa varovanja bunkerja, da preprečimo sovražniku ponovno uporabo.
- Zmožnost nadrejenega poveljstva za obnovitev zalog enoti.
- Razpoložljivost posebne opreme v zadostnih količinah.
- Zmožnost enote, da ostane učinkovita kljub izgubam.

Kot del konsolidacije, poveljnik odredi sistematični pregled zavarovanega položaja (pasti presenečenja). Če čas dopušča lahko izdelava skico območja in bojne razporeditve položajev. Te informacije bi pomagale nadrejenemu poveljstvu, še posebej če enota ostane na teh položajih dalj časa.

4. ZAKLJUČEK

Vojak, vojaška enota, poveljniki, vsi ki delujejo v bojnem okolju, potrebujejo ogromno količino znanja in izkušenj, da lahko sami ali njihovi vojaki v tem okolju preživijo. Nikjer se to ne kaže tako, kot pri boju v naselju. V zadnjih letih oziroma desetletjih je to prevladujoča oblika bojevanja, pri kateri se pojavlja največje število žrtev. Že samo pravilo o razmerju napadnih in obrambnih sil, je samo po sebi zelo zgovorno, saj se iz klasičnega razmerja 3:1 poveča na 9:1, kar pomeni, da moramo imeti za napad devetkrat več ljudi, kot jih pričakujemo v obrambi.

V tem delu se srečamo s kopico postopkov in veščin, katerih izvajanje in obvladovanje je nujno za uspešen boj v naselju. Še vedno niso opisane vse, čas in na žalost žrtve bodo pokazale na kaj je še potrebno obrniti pozornost in katere postopke podrobneje opredeliti. Taktika se skozi čas spreminja, odvisna je od različnih dejavnikov. Na koncu se pravilnost taktike ocenjuje samo po uspehu. Zato tudi upoštevanja navodil pričujočega dela ne vodi nujno v uspeh. Je le povzetek izkušenj države, ki se bojuje in nabira izkušnje že stoletja.

Pri boju v naselju je potrebno osnovne individualne veščine še nadgraditi. Čeprav je vojak izurjen v vseh bojnih postopkih, mora svoje znanje nadgraditi z veščinami bojevanja v naselju. Nekateri postopki (prehod skozi žične ovire, vpad v rove, napad na utrjeno točko) so enaki kot v drugih okoljih, spet druge je potrebno na novo izuriti. Pri tem je ključnega pomena učenje iz izkušenj, da ne ponavljamo enakih napak. Za to pa je potrebno podrobno analizirati postopke in jih preizkusiti v praksi.

Problemi, ki sem jih imel v sami nalogi, so se navezovali predvsem na prevajanje različnih izrazov iz angleščine. Ko zbereš vire, čeprav imajo skoraj vsi istega avtorja, ugotoviš, da so iste stvari podobe opisane in ne enako. Zato moraš paziti pri izrazih. Če bi imel več praktičnih izkušenj, bi to lažje združil, saj iz prakse lažje veš kaj je bolj in kaj manj pomembno in lahko opišeš z lastnimi besedami. Menim da bi moralo biti pisanje podobnih del v domeni ljudi s praktičnimi izkušnjami. Ker pa dober praktik ni nujno dober teoretik, bi sestavil ekipo ljudi s praktičnimi izkušnjami in teoretika, ki bi vse to skupaj povezal v delo na ravni, ki je razumljiva vsem, z veliko praktično vrednostjo. Problem pa se pojavi, ker v Slovenski vojski nimamo dovolj ljudi z realnimi izkušnjami iz boja in se zato opiramo pretežno na teorijo. Tudi če kdo prenese svoje izkušnje na papir, se zatakne pri prenašanju tega na enote v praksi. Manjka nam poenotenost, kar pa glede na to da smo zelo mlada vojska, ni nič nenavadnega.

5. VIRI

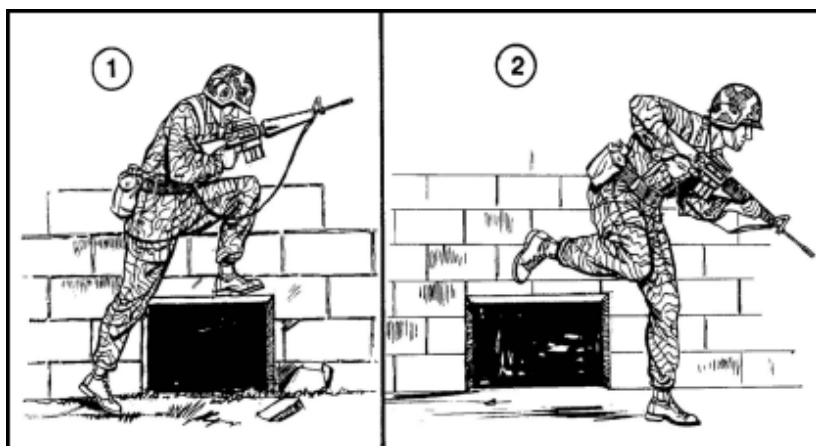
- [1] FM 3–21.8. The Infantry Rifle Platoon and Squad. Headquarters-Department of The Army, Washington, DC, 2007.
- [2] FM 3-06.11. Combined Arms Operations in Urban Terrain. Headquarters-Department of The Army, Washington, DC, 28. Feb. 2002.
- [3] FM 90-10-1. An Infantryman's Guide To Combat In Built-up Areas. Headquarters-Department of The Army, Washington, DC, 12. May 1993.
- [4] The Small Unit Tactics, SMARTbook, Leader's Reference Guide To Conducting Tactical Operations, The Lightning Press, Christopher Larsen&Norman M. Wade, 2008.
- [5] Zapiski iz predavanj, Splošna faza 22. generacije šole za častnike, stot. Aleš Kunstelj, 2011.

6. PRILOGA SLIK

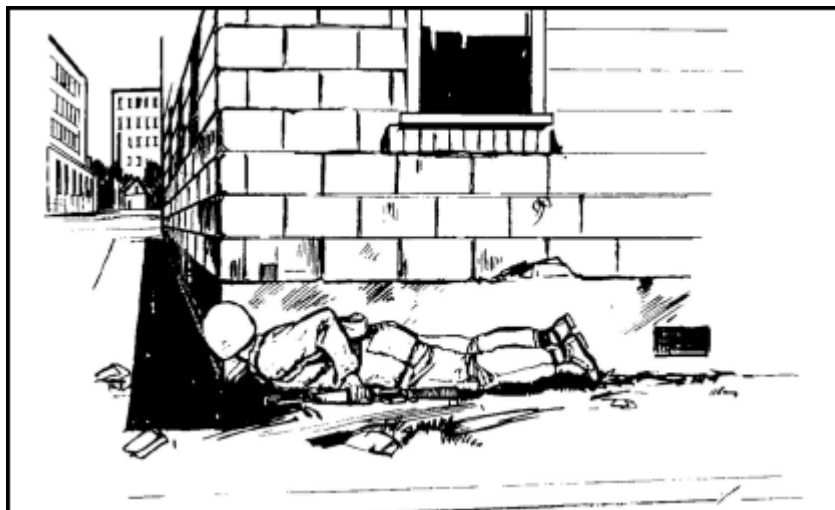
Slika št. 1: Gibanje vojaka mimo pritličnega okna

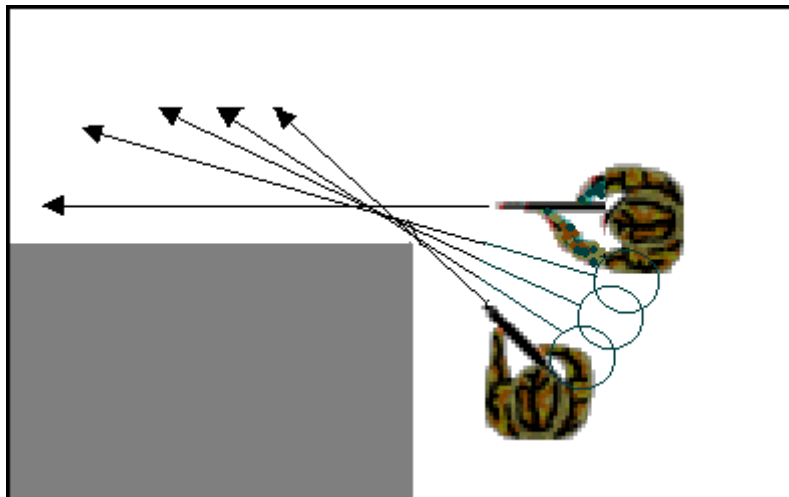
Slika št. 2: Gibanje vojaka mimo kletnega okna

Slika št. 3: Tehnika gledanja okoli vogala

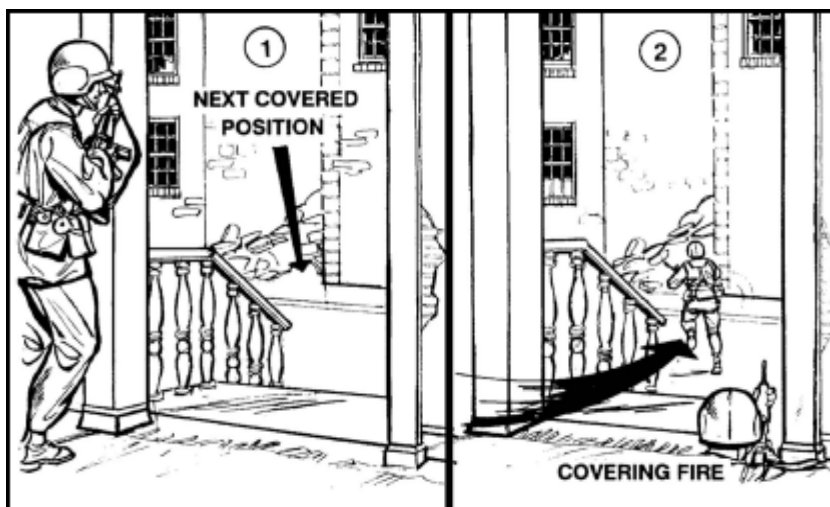
Slika št. 4: "Rezanje pite"

Slika št. 5: Prečkanje zidu

Slika št. 6: Izhod skozi vrata

Slika št.7: Ognjeno delovanje iz za zaklona

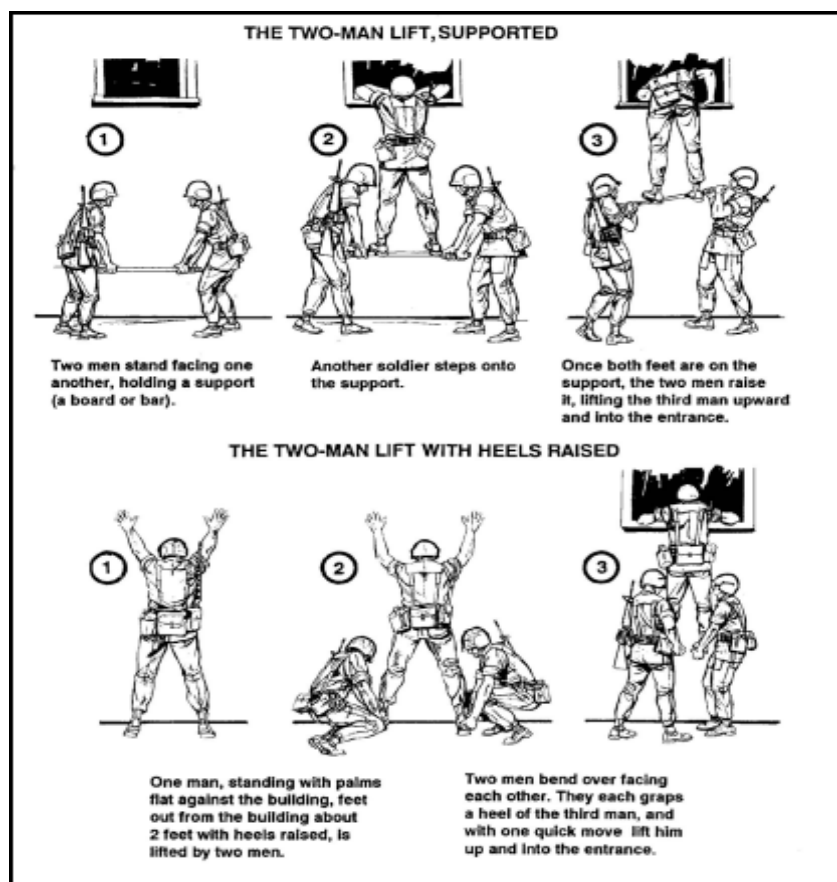
Slika št. 8: Streljanje z leve rame

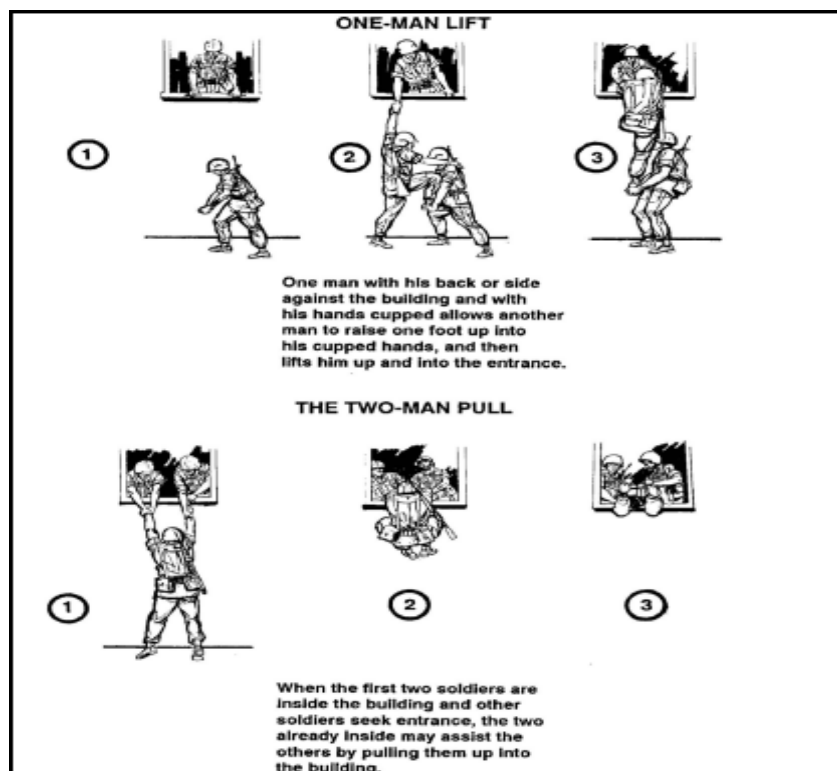
Slika št. 9: Vstop v zgornje nadstropje s pomočjo lestve

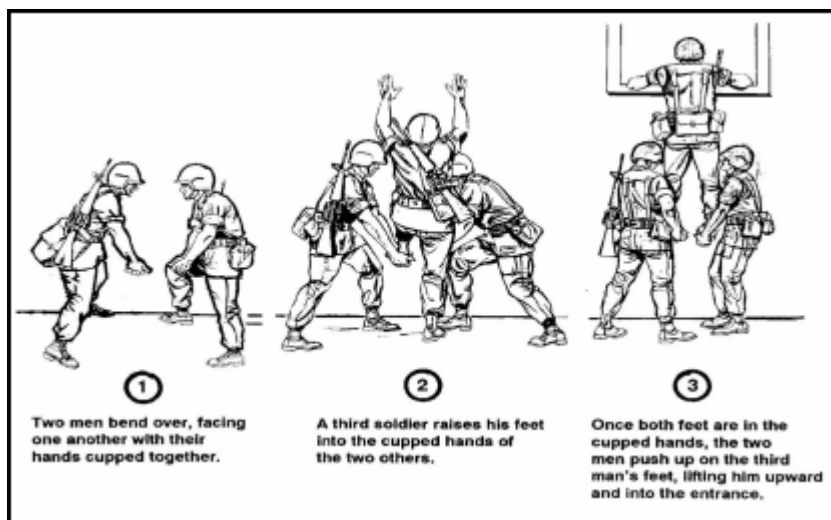
Slika št. 10: Dvig z dvema vojakoma

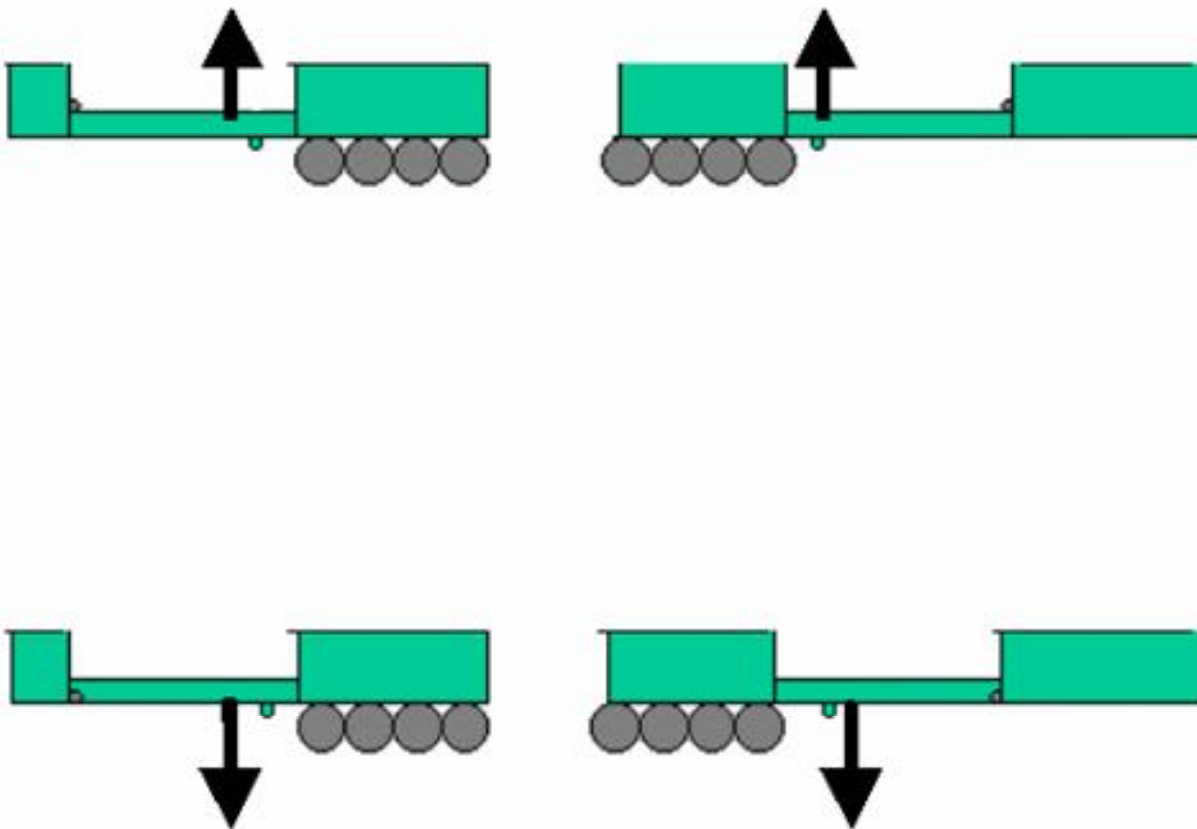
Slika št. 11: Dvig z enim vojakom in vlečenje

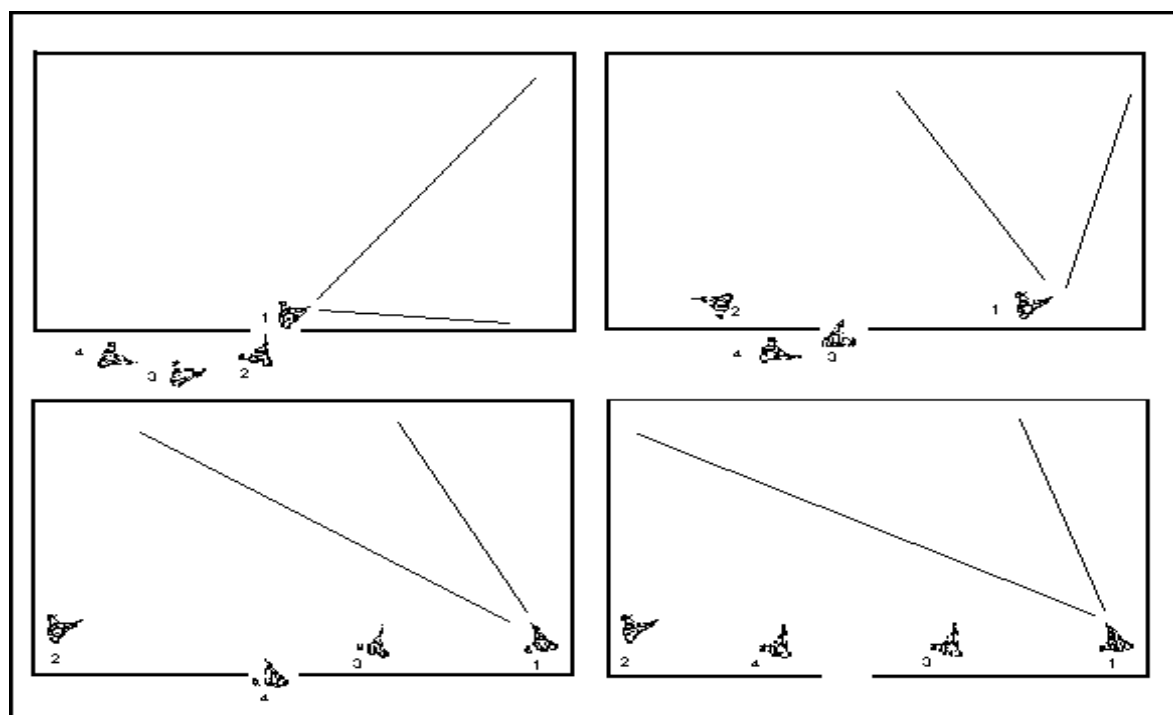
Slika št.12: Dvig z dvema vojakoma z korakom

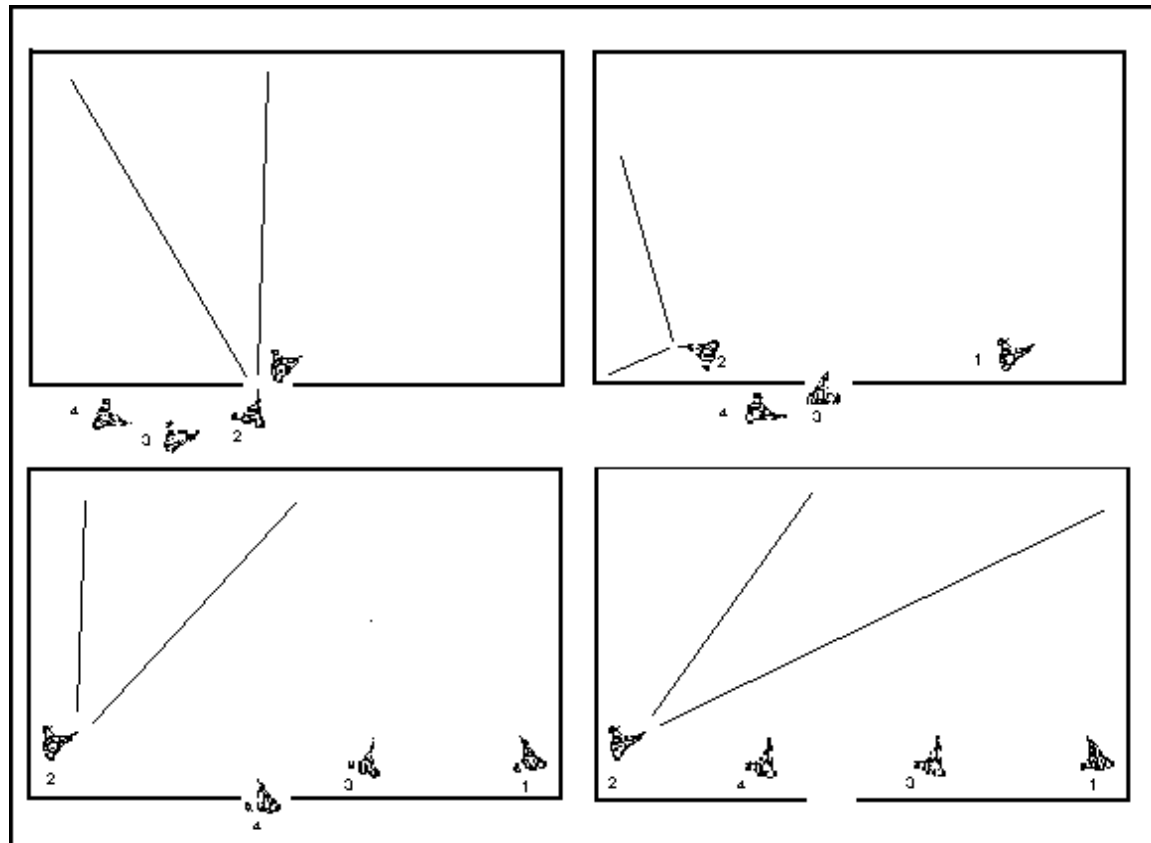
Slika št. 13: Vstop v sobo glede na vrata

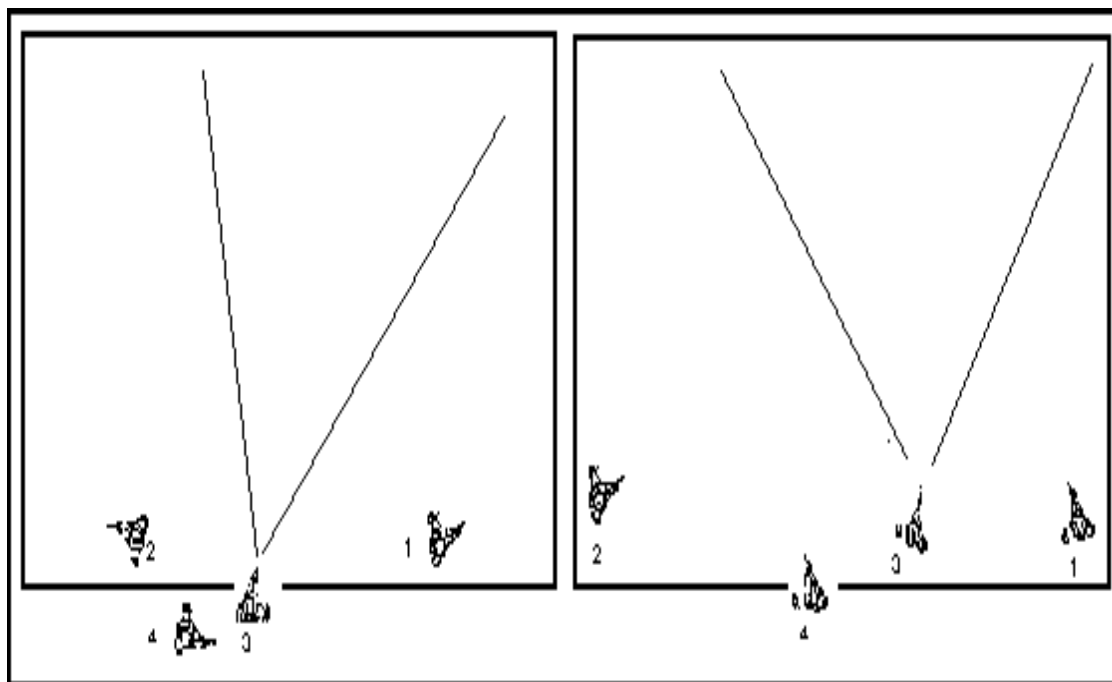
Slika št. 14: Vsop vojaka št. 1 v sobo (štirje vojaki)

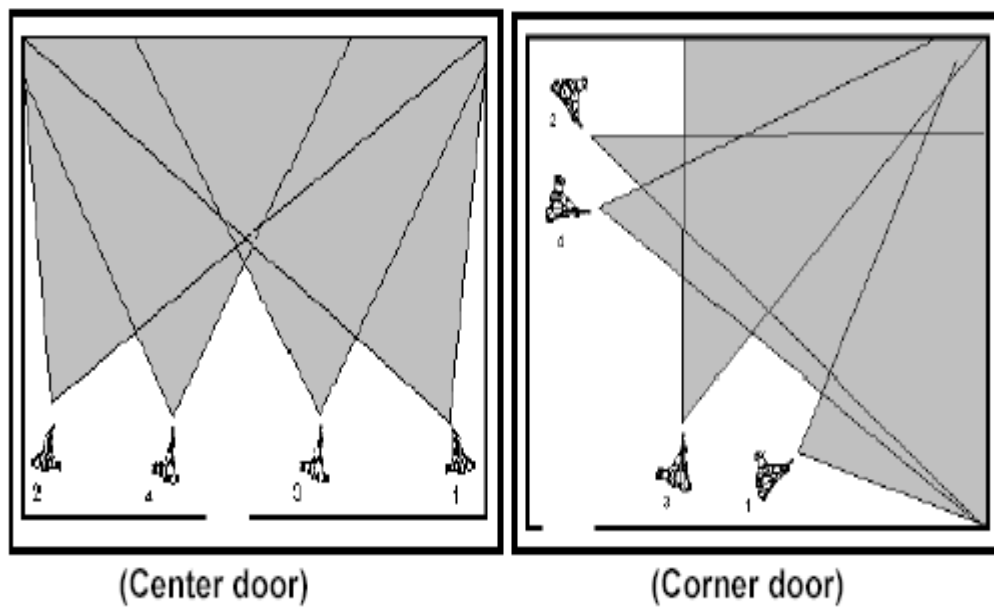
Slika št.15: Vstop vojaka št. 2 v sobo (štirje vojaki)

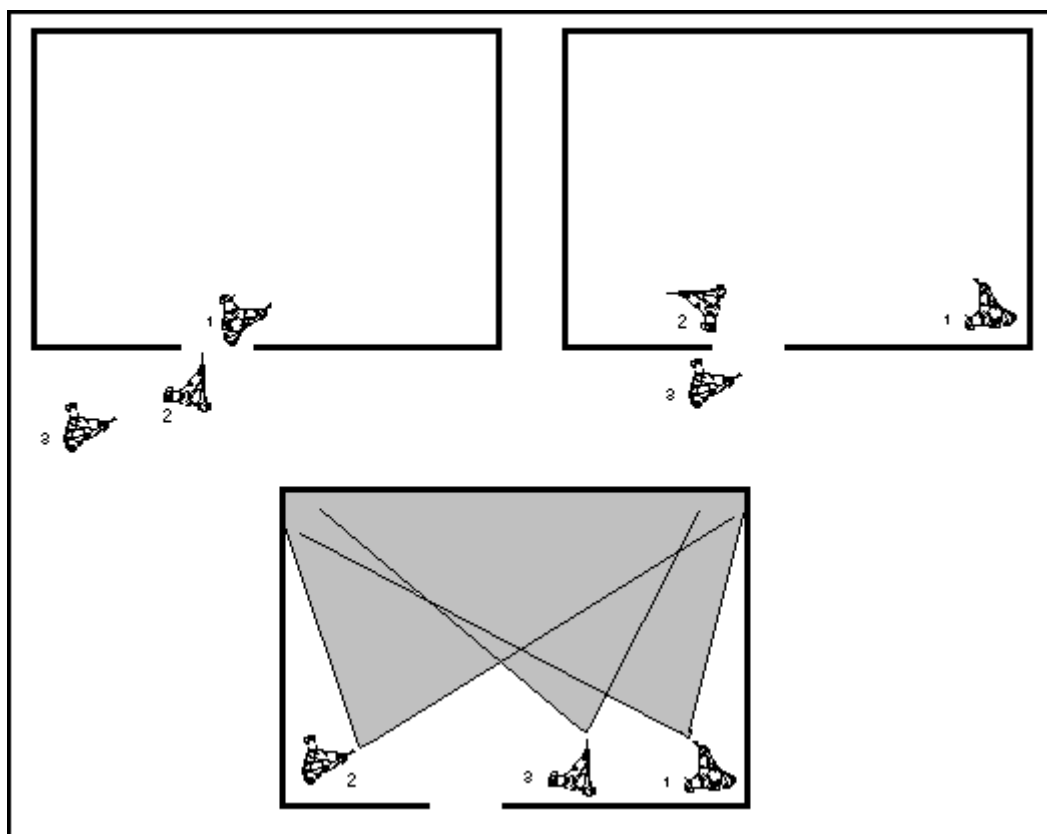
Slika št. 16: Vstop vojaka št. 3 v sobo (štirje vojaki)

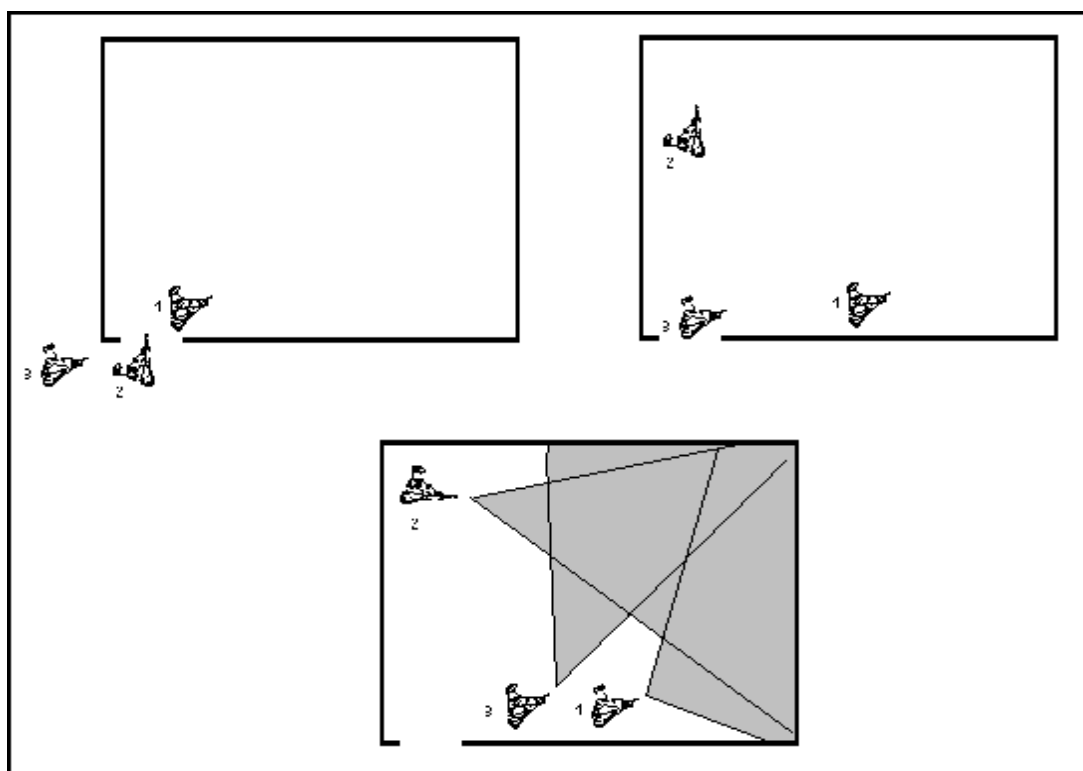
Slika št. 17: Položaji dominacije v sobi (štirje vojaki)

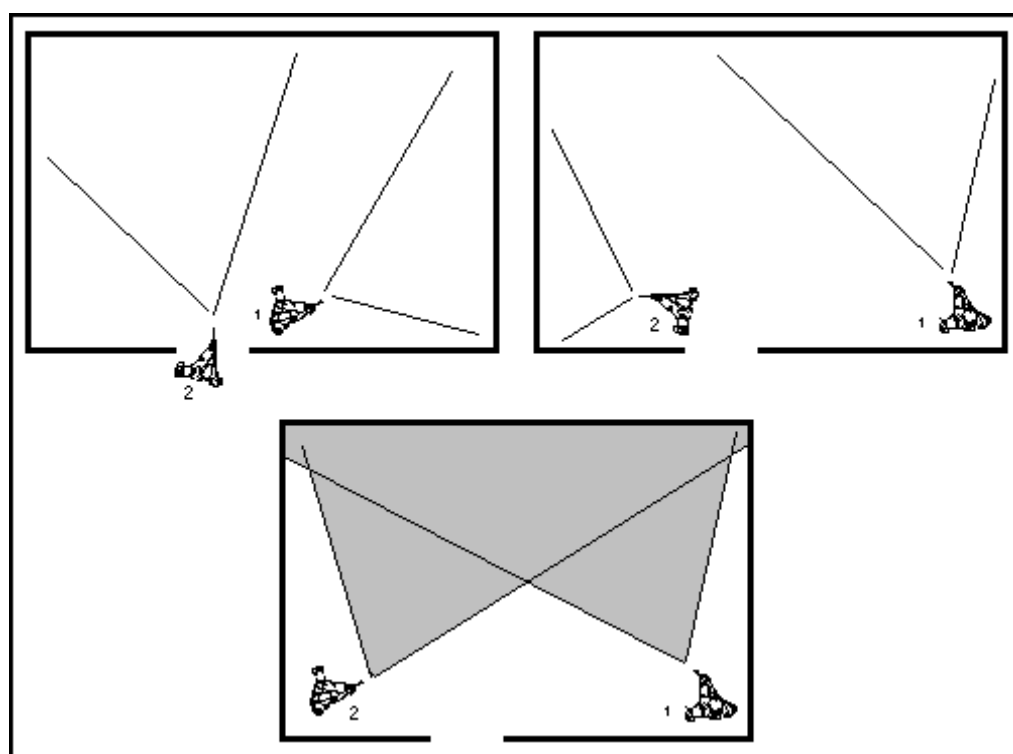
Slika št. 18: Točke dominacije treh vojakov v sobi (vhod na sredini)

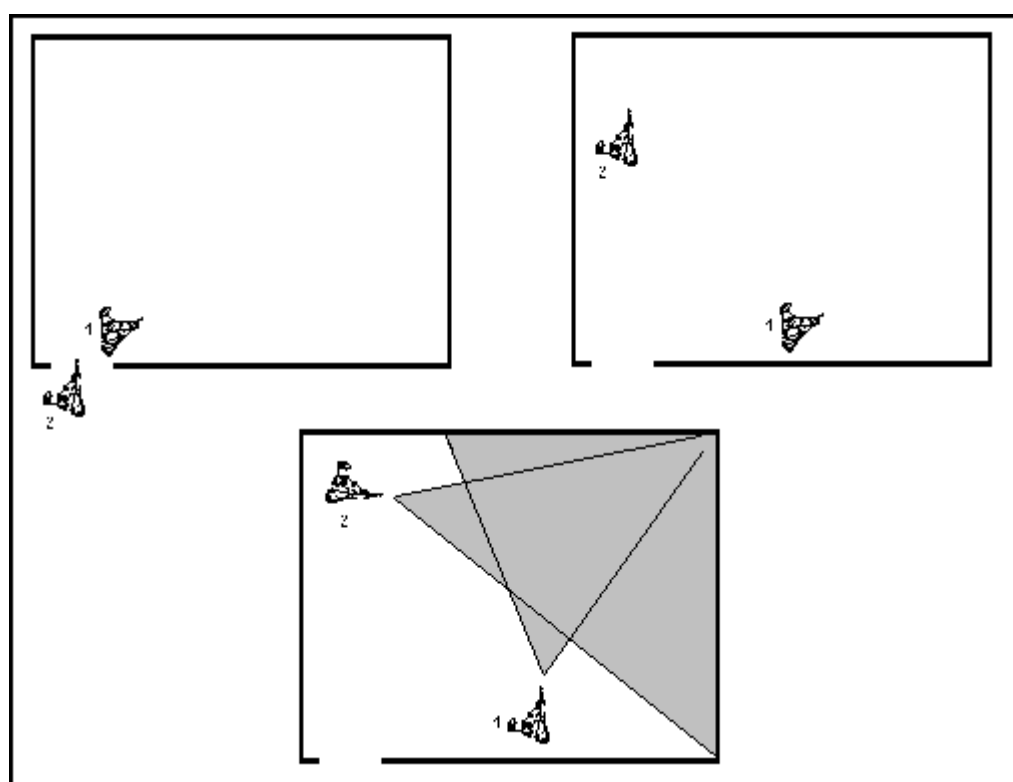
Slika št. 19: Točke dominacije treh vojakov v sobi (vhod iz kota)

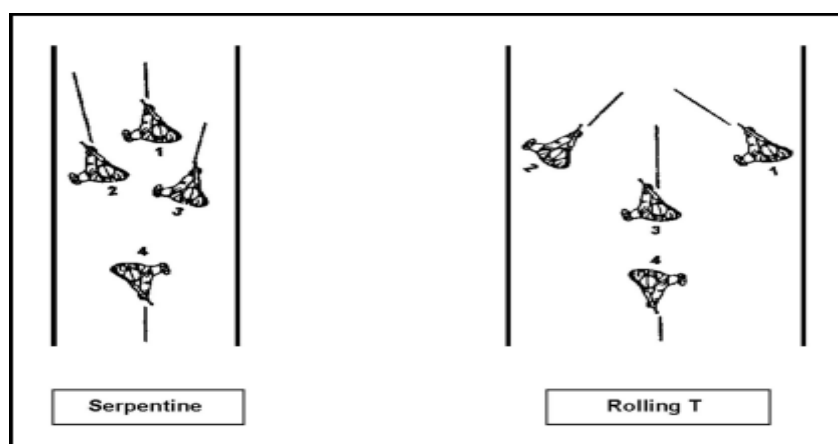
Slika št. 20: Točke dominacije dveh vojakov v sobi (vhod na sredini)

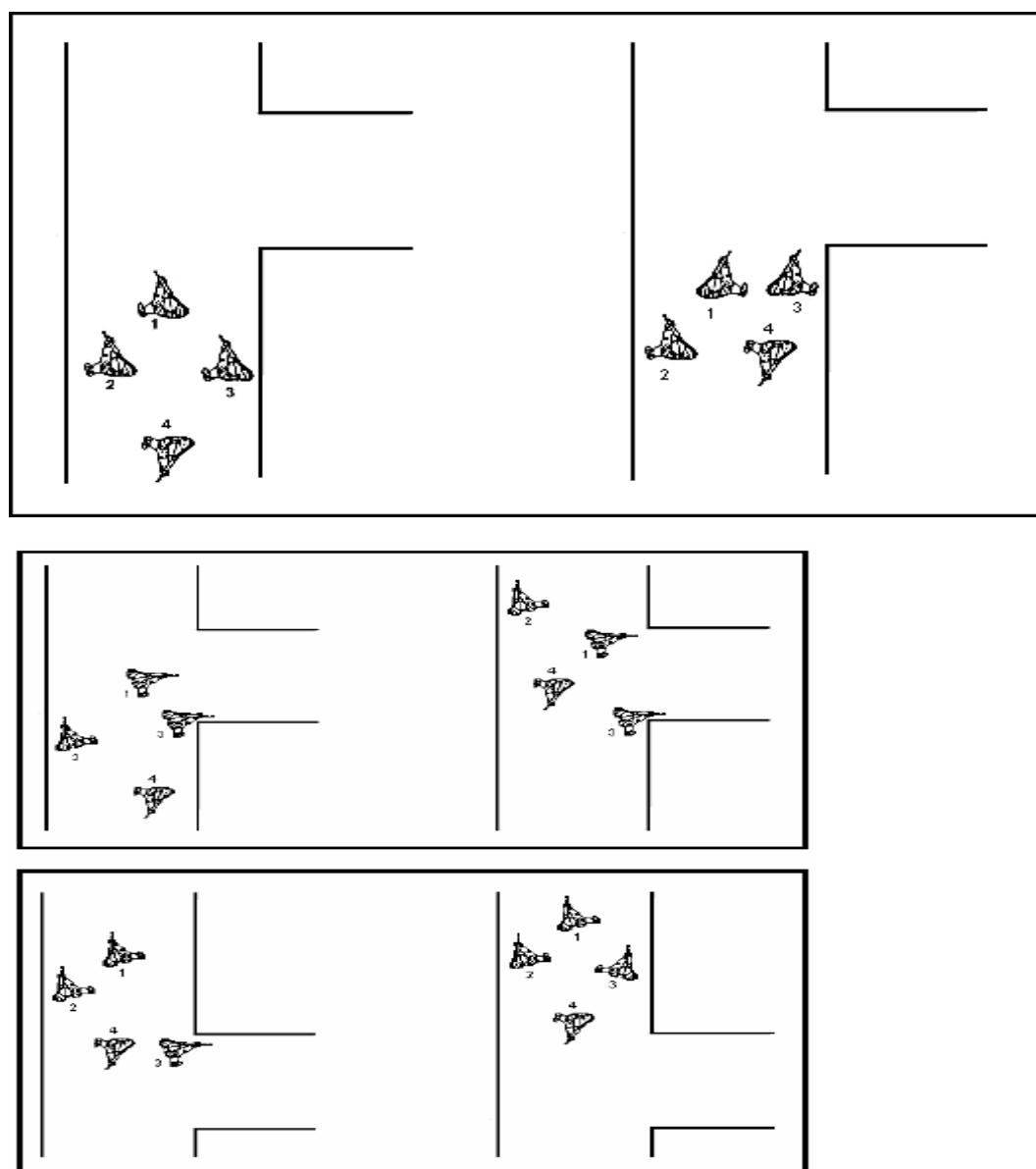
Slika št. 21: Točke dominacije dveh vojakov v sobi (vhod iz kota)

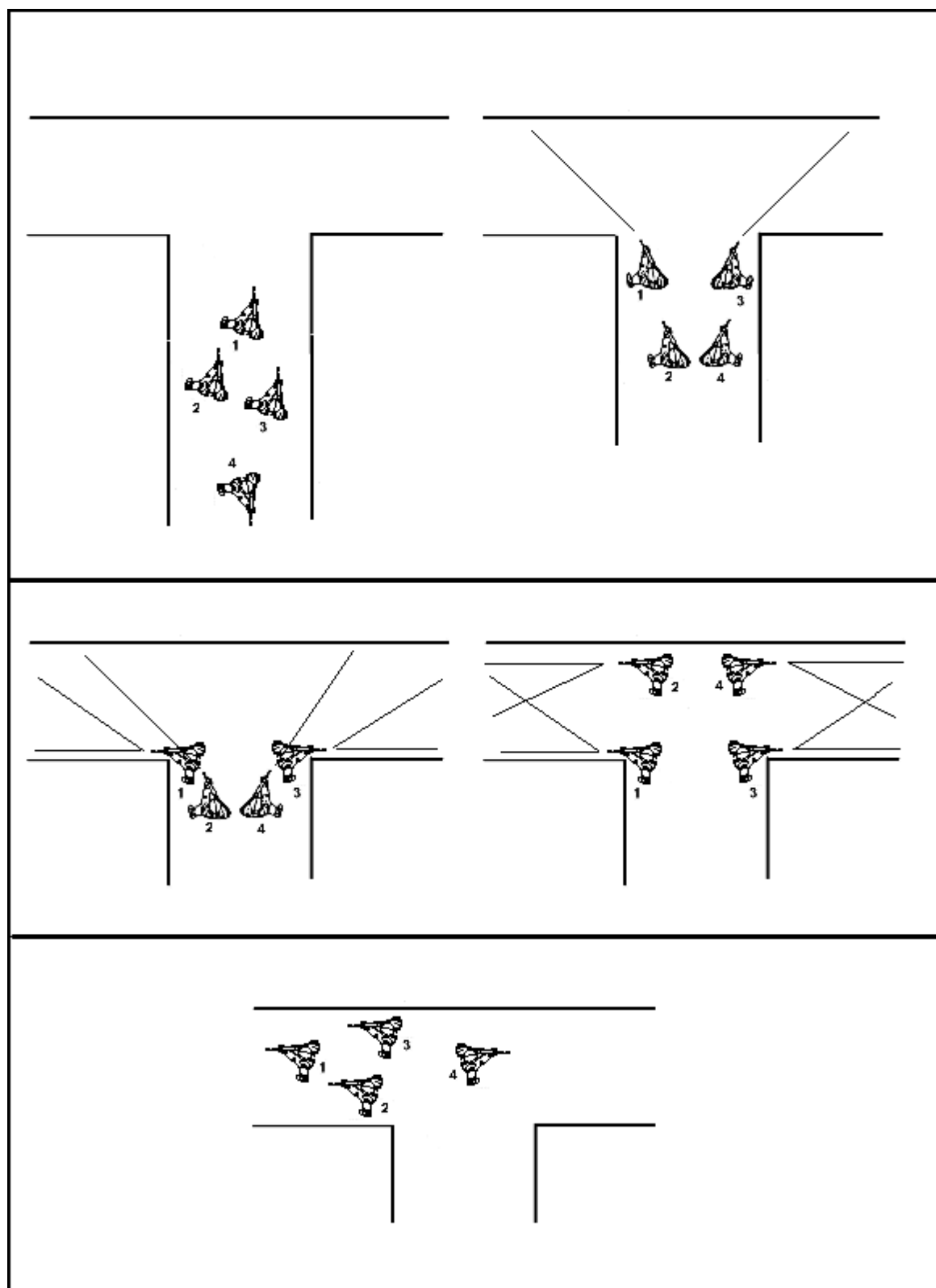
Slika št. 22: Tehnike “serpentine” in “rolling – T”

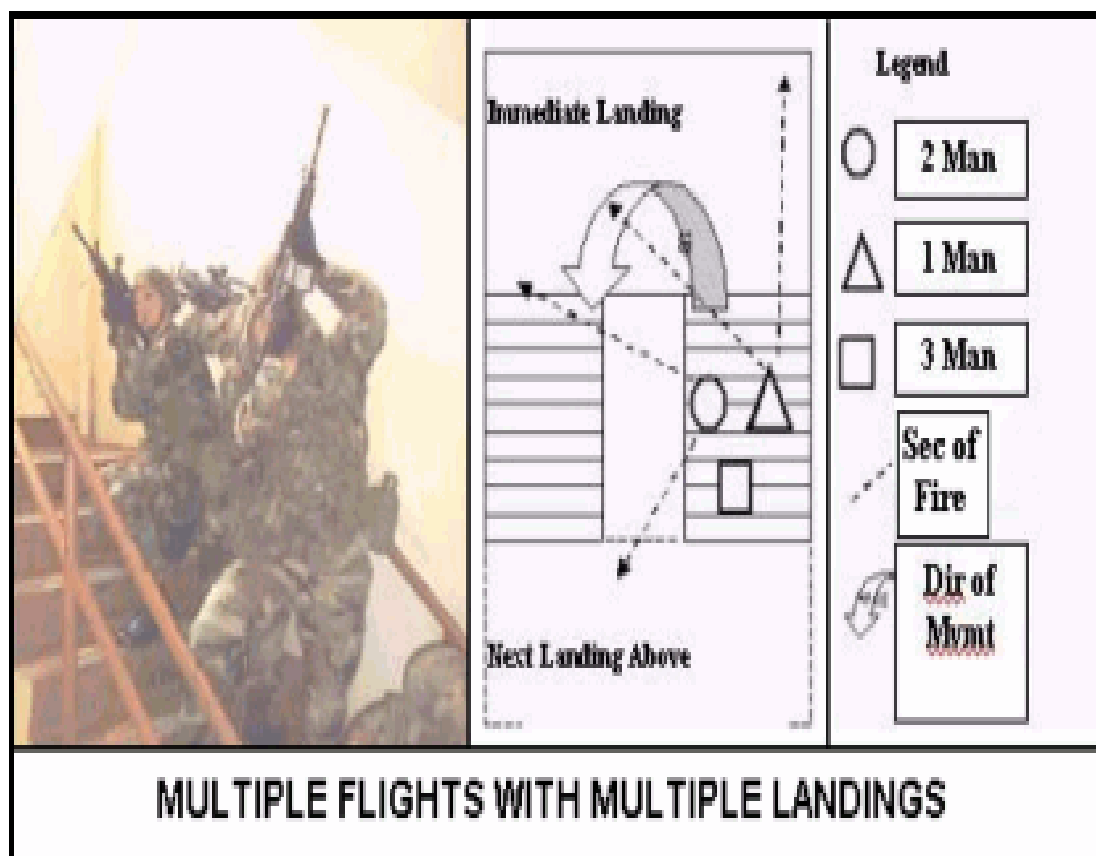
Slika št. 23: Čiščenje hodnika, ki se odcepi na desno stran

Slika št. 24: Čiščenje T križišča

Slika št. 25: Čiščenje stopnišča s tremi vojaki

7. IZJAVA O AVTORSTVU

Spodaj podpisani kandidat des. Aljaž Dušak, izjavljam, da sem avtor zaključne naloge z naslovom: Operacije malih enot v naselju: napad na utrjena območja.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predložena zaključna naloga na šoli za častnike rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela;
- sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana v skladu z navodili šole;
- sem poskrbel, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predložene naloge in je zapisan v skladu s navodili šole;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del bodisi v obliki citata, bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki kaznivo;
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko zaključne naloge;
- je zaključna naloga lektorirana.

V Mariboru, dne 20. 11. 2011

Podpis kandidata:

des. Aljaž Dušak